

SODBA SPLOŠNEGA SODIŠČA (osmi senat)

z dne 16. junija 2011*

V združenih zadevah T-204/08 in T-212/08,

Team Relocations NV s sedežem v Zaventemu (Belgija), ki jo zastopata H. Gilliams in J. Bocken, odvetnika,

tožeča stranka v zadevi T-204/08,

Amertranseuro International Holdings Ltd,

Trans Euro Ltd,

Team Relocations Ltd

s sedežem v Londonu (Združeno kraljestvo), ki jih zastopa L. Gyselen, odvetnik,

tožeče stranke v zadevi T-212/08,

* Jezik postopka: angleščina.

proti

Evropski komisiji, ki jo zastopajo A. Bouquet, A. Antoniadis in N. von Lingen, zastopniki,

tožena stranka,

zaradi predloga za razglasitev delne ničnosti Odločbe Komisije C(2008) 926 konč. z dne 11. marca 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/38.543 – mednarodne selitvene storitve) in, podredno, predloga za odpravo ali zmanjšanje globe, naložene tožečim strankam,

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat),

v sestavi S. Papasavvas, v funkciji predsednika, N. Wahl in A. Dittrich (poročevalec), sodnika,

sodni tajnik: N. Rosner, administrator,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 28. aprila 2010

izreka naslednjo

Sodbo

Dejansko stanje

1. *Predmet spora*

- ¹ Iz Odločbe Komisije C(2008) 926 konč. z dne 11. marca 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (Zadeva COMP/38.543 – mednarodne selitvene storitve, v nadaljevanju: Odločba), katere povzetek je objavljen v Uradnem listu Evropske unije z dne 11. avgusta 2009 (UL C 188, str. 16), izhaja, da je bila družba Team Relocations NV udeležena pri kartelu na trgu mednarodnih selitvenih storitev v Belgiji v zvezi z neposrednim in posrednim določanjem cen, razdelitvijo trga in prirejanjem postopkov javnih razpisov za predložitev ponudb. Komisija Evropskih skupnosti navaja, da je kartel obstajal skoraj 19 let (od oktobra 1984 do septembra 2003). Njegovi udeleženci naj bi določali cene, strankam predlagali fiktivne predračune (imenovane lažni predračuni, v nadaljevanju: lažni predračuni) in se glede zavrženih ponudb medsebojno poravnavali na podlagi sistema finančnih nadomestil (v nadaljevanju: provizije).

2. Tožeče stranke

- 2 Družba Team Relocations je bila 7. maja 1993 ustanovljena pod imenom Transeuro Worldwide Movers NV (Belgium). Njeno ime je bilo 5. septembra 2002 spremenjeno. Od januarja 1994 je družba Team Relocations v stoddstotni lasti matične družbe Team Relocations Ltd, ki deluje v sektorju selitvenih storitev in katere 100% delnic je v lasti družbe Trans Euro Ltd. Od 8. septembra 2000 je 100% delnic družbe Trans Euro v lasti družbe Amertranseuro International Holdings Ltd (v nadaljevanju: Amertranseuro).
- 3 Družba Amertranseuro je v poslovnem letu, ki je bilo zaključeno 30. septembra 2006, ustvarila 44.352.733 EUR skupnega svetovnega prometa.

3. Upravni postopek

- 4 V skladu z Odločbo je Komisija začela postopek na lastno pobudo, ker je imela informacije, da so bile nekatere belgijske družbe, ki delujejo v sektorju mednarodnih selitev, udeležene pri sporazumih, za katere bi lahko veljale prepovedi iz člena 81 ES.
- 5 Tako so bile septembra 2003 na podlagi člena 14(3) Uredbe Sveta št. 17 z dne 6. februarja 1962, Prve uredbe o izvajanju členov [81 ES] in [82 ES] (UL 1962, 13, str. 204) pri družbah Allied Arthur Pierre NV, Interdean NV, Transworld International NV in Ziegler SA opravljene preiskave. Družba Allied Arthur Pierre je po teh preiskavah v skladu z Obvestilom Komisije o imuniteti pred globami in zmanjševanju glob v primerih

kartelov (UL 2002, C 45, str. 3, v nadaljevanju: obvestilo o ugodni obravnavi iz leta 2002) zaprosila za imuniteto ali zmanjšanje globe. Družba Allied Arthur Pierre je priznala, da je bila udeležena pri sporazumih o provizijah in lažnih predračunih, navedla udeležene konkurente, med drugim konkurenta, za katerega službe Komisije prej niso vedele, in predložila dokumente, ki potrjujejo njene ustne navedbe.

- 6 V skladu s členom 18 Uredbe Sveta (ES) št. 1/2003 z dne 16. decembra 2002 o izvajanju pravil konkurence iz členov 81 [ES] in 82 [ES] (UL 2003, L 1, str. 1) je bilo podjetjem, udeleženi pri protikonkurenčnih sporazumih, konkurentom in poklicnemu združenju poslanih več pisnih zahtev po informacijah. Obvestilo o ugotovitvah o možnih kršitvah je bilo sprejeto in poslano več družbam 18. oktobra 2006. Vsi naslovniki so nanj odgovorili. Njihovi zastopniki, razen zastopnikov družb Amertranseuro, Stichting Administratiekantoor Portielje, Team Relocations Ltd in Trans Euro, so uveljavljali pravico do vpogleda v dokumente iz spisa Komisije, ki so bili dostopni le v njenih prostorih. Vpogled jim je bil odobren med 6. in 29. novembrom 2006. Ustno zaslišanje je potekalo 22. marca 2007.
- 7 Komisija je 11. marca 2008 sprejela Odločbo.

4. Odločba

- 8 Komisija trdi, da so bili naslovniki Odločbe skupaj s tožečimi strankami, družbami Team Relocations, Amertranseuro, Trans Euro in Team Relocations Ltd, udeleženi pri kartelu v sektorju mednarodnih selitvenih storitev v Belgiji ali so zanj odgovorni. Udeleženci kartela naj bi najmanj od leta 1984 do leta 2003 določali cene, si razdeljevali stranke in prirejali predlaganje ponudb. Zato naj bi storili enotno in trajajočo kršitev člena 81 ES.

- 9 Komisija navaja, da zadevne storitve vključujejo selitev premoženja fizičnih oseb, ki so posamezniki ali zaposleni v podjetju ali javni instituciji, in selitev premoženja podjetij ali javnih institucij. Za te selitve je značilno, da je Belgija njihov izhodiščni ali namembni kraj. Tudi ob upoštevanju dejstev, da imajo vse zadevne družbe, ki opravljajo mednarodne selitve, sedež v Belgiji in da je kartel deloval v Belgiji, je Komisija torej menila, da je bilo geografsko središče kartela v Belgiji.
- 10 Komisija je skupni promet udeležencev kartela za mednarodne selitvene storitve v Belgiji za leto 2002 ocenila na 41 milijonov EUR. Ker je velikost sektorja ocenila na približno 83 milijonov EUR, je bil skupni tržni delež udeleženih podjetij ocenjen na približno 50 %.
- 11 Komisija navaja, da je bil cilj kartela zlasti vzpostaviti in ohranjati visoke cene ter sočasno ali zaporedoma razdeliti trg na različne načine: s sporazumi o cenah, sporazumi o razdelitvi trga z uporabo sistema prikritih ponudb (lažnih predračunov) in sporazumi o sistemu finančnih nadomestil za zavrjnene ponudbe ali za primere, ko se podjetja vzdržijo vlaganja ponudb (provizije).
- 12 Komisija meni, da je kartel med letom 1984 in začetkom 90. let deloval predvsem na podlagi pisnih sporazumov o določanju cen. Hkrati naj bi bili uvedeni provizije in lažni predračuni. Provizija naj bi bila skriti element končne cene, ki jo je moral plačati potrošnik, ne da bi prejel nadomestno storitev. Ta provizija naj bi namreč predstavljala denarni znesek, ki ga je selitveno podjetje, ki je dobilo posel za mednarodno selitev, dolgovalo konkurentom, ki posla, za katerega so prav tako predložili ponudbo ali so se tega vzdržali, niso dobili. Šlo naj bi torej za neke vrste finančno nadomestilo za selitveno podjetje, ki ni dobilo posla. Udeleženci kartela naj bi si medsebojno

zaračunavali provizije za zavrnjene ponudbe ali za vzdržanje od vložitve ponudb, pri čemer naj bi šlo za fiktivne storitve, in zneske teh provizij zaračunali strankam. Komisija trdi, da je treba to prakso šteti za posredno določanje cen za mednarodne selitvene storitve v Belgiji.

- 13 Udeleženci tega kartela naj bi bili udeleženi tudi pri predlaganju lažnih predračunov, zaradi katerih so stranke – torej delodajalci, ki plačajo selitev – zmotno mislile, da lahko izbirajo na podlagi meril, ki temeljijo na konkurenci. Lažni predračuni naj bi bili nepristna ponudba, ki jo je stranki ali osebi, ki se je selila, predložilo selitveno podjetje, ki ni imelo namena opraviti selitve. S predložitvijo lažnih predračunov naj bi selitveno podjetje, ki je hotelo skleniti pogodbo (v nadaljevanju: predložitveno podjetje), zagotovilo, da je institucija ali podjetje prejelo več predračunov bodisi neposredno bodisi posredno prek osebe, ki se je nameravala seliti. S tem namenom naj bi predložitveno podjetje konkurentom določilo ceno, zavarovalnino in stroške skladiščenja, ki jo morajo zaračunati za storitve. Ta cena, ki je bila višja od cene, ki jo je ponudilo predložitveno podjetje, naj bi bila potem navedena v lažnih predračunih. Ker delodajalec navadno izbere selitveno podjetje, ki ponudi najnižjo ceno, Komisija meni, da so družbe, udeležene pri isti mednarodni selitvi, praviloma vnaprej vedele, katera med njimi bi lahko dobila posel za to selitev.
- 14 Poleg tega Komisija poudarja, da je lahko bila cena, ki jo je zahtevalo predložitveno podjetje, višja kot sicer, ker naj bi druga podjetja, udeležena pri isti selitvi, predložila lažne predračune, v katerih je bila navedena cena, ki jo je določilo predložitveno podjetje. Kot primer Komisija v točki 233 obrazložitve Odločbe navaja interno elektronsko sporočilo družbe Allied Arthur Pierre z dne 11. julija 1997, v katerem je navedeno: „[S]tranka je zahtevala dva [lažna predračuna], torej lahko postavimo višjo ceno“. Zato Komisija trdi, da je bilo predlaganje lažnih predračunov strankam prirejanje postopka javnega razpisa za predložitvev ponudb, tako da so bile cene iz vseh

ponudb namenoma višje od cene predložitvenega podjetja, vsekakor pa višje, kot bi bile v konkurenčnem okolju.

- 15 Komisija trdi, da so ti dogovori veljali do leta 2003. Meni, da so imele te kompleksne aktivnosti isti cilj, in sicer določati cene, razdeliti trg in tako izkrivljati konkurenco.
- 16 Komisija je zato sprejela izrek Odločbe, katerega člen 1 določa:

„Naslednja podjetja so kršila člen 81(1) [ES], s tem [da] so neposredno in posredno določala cene mednarodnih selitvenih storitev v Belgiji, si razdelila delež tega trga in prirejala vlaganje ponudb v navedenih obdobjih:

[...]

- g) [Team Relocations] od 20. januarja 1997 do 10. septembra 2003; s Trans Euro [...] in Team Relocations Limited od 20. januarja 1997 do 7. septembra 2003; z [Amertranseuro], Trans Euro [...] in Team Relocations Limited od 8. septembra 2000 do 10. septembra 2003;

[...]“

- 17 Zato je Komisija v členu 2(i) Odločbe družbi Team Relocations naložila globo 3,49 milijona EUR, od katerih sta za 3 milijone EUR solidarno odgovorni družbi Trans Euro in Team Relocations Ltd, za 1,3 milijona EUR pa so solidarno odgovorne družbe Amertranseuro, Trans Euro in Team Relocations Ltd (v nadaljevanju skupaj: skupina Amertranseuro).
- 18 Komisija je za določitev zneska glob v Odločbi uporabila metodologijo, navedeno v Smernicah o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 23(2)(a) Uredbe št. 1/2003 (UL 2006, C 210, str. 2, v nadaljevanju: smernice iz leta 2006).

Postopek in predlogi strank

- 19 Tožeče stranke so 4. junija 2008 v sodnem tajništvu Splošnega sodišča vložile ti tožbi.
- 20 S sklepom predsednika osmega senata Splošnega sodišča z dne 5. marca 2010 sta bili zadevi T-204/08 in T-212/08 združeni za ustni postopek ter izdajo skupne odločbe v skladu s členom 50 Poslovnika Splošnega sodišča.
- 21 Splošno sodišče (osmi senat) je na podlagi poročila sodnika poročevalca odločilo, da začne ustni postopek. Stranke so na obravnavi 28. aprila 2010 podale ustne navedbe in odgovore na vprašanja Splošnega sodišča. Družba Team Relocations je z dopisom, vloženim v sodnem tajništvu 6. avgusta 2010, predlagala ponovno odprtje ustnega postopka. Ta predlog je bil zavrjen z odločbo z dne 23. septembra 2010.

22 V zadevi T-204/08 družba Team Relocations Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- člen 1 Odločbe razglasi za ničen;
- člen 2 Odločbe razglasi za ničen v delu, v katerem ji je naložena globa 3,49 milijona EUR;
- podredno, bistveno zmanjša globo, naloženo z Odločbo;
- v vsakem primeru Komisiji naloži plačilo stroškov postopka.

23 Poleg tega družba Team Relocations Splošnemu sodišču predlaga, naj Komisiji odredi, naj razkrije dejavnike, ki jih je upoštevala pri odobritvi zmanjšanja globe družbi Interdean za 70 % glede na globo, ki bi ji bila sicer naložena.

24 V zadevi T-212/08 družbe Amertranseuro, Trans Euro in Team Relocations Ltd Splošnemu sodišču predlagajo, naj:

- člen 2(i) Odločbe razglasi za ničen v delu, v katerem je določeno, da so solidarno odgovorne za kršitev člena 81 ES in člena 53 Sporazuma EGP, ki naj bi jo v obdobju od januarja 1997 do septembra 2003 domnevno storila družba Team Relocations;

- podredno, člen 2(i) Odločbe razglasi za ničen v delu, v katerem solidarna odgovornost družbe Amertranseuro dejansko ni omejena na 1,3 milijona EUR;
- Komisiji naloži plačilo stroškov.

²⁵ V zadevah T-204/08 in T-212/08 Komisija Splošnemu sodišču predlaga, naj:

- tožbi zavrne;
- tožečim strankam naloži plačilo stroškov.

Pravo

²⁶ Družba Team Relocations navaja osem razlogov za razglasitev ničnosti Odločbe in odpravo ali zmanjšanje globe. Družbe Amertranseuro, Trans Euro in Team Relocations Ltd navajajo dva tožbena razloga, in sicer da niso odgovorne za kršitve družbe Team Relocations in da niso zmožne plačati globe. Ker ta dva tožbena razloga ustrezata prvemu delu sedmega tožbenega razloga in osmemu tožbenemu razlogu družbe Team Relocations, ju je treba obravnavati v okviru preizkusa teh očitkov.

1. Prvi tožbeni razlog: družba Team Relocations ni bila udeležena pri enotni in trajajoči kršitvi, opisani v Odločbi

- 27 Družba Team Relocations s tem tožbenim razlogom zanika udeležbo pri enotni in trajajoči kršitvi, opisani v Odločbi.

Trditve strank

- 28 Družba Team Relocations trdi, da mora Komisija za to, da bi se tej družbi pripisala odgovornost za enotno kršitev iz Odločbe, dokazati, prvič, da je družba Team Relocations vedela za nezakonito ravnanje drugih udeležencev ali da bi jih lahko razumno predvidela in je bila pripravljena sprejeti tveganje v zvezi s tem in, drugič, da so različne prakse, opisane v Odločbi, sledile skupnim ciljem in da je družba Team Relocations imela namen s svojim ravnanjem prispevati k uresničitvi teh ciljev.
- 29 Po mnenju družbe Team Relocations Komisija ni dokazala, da so bili ti pogoji izpolnjeni. Prvič, ta družba naj ne bi vedela za obstoj enotne in trajajoče kršitve. V Odločbi naj ne bi bila navedena nobena dokazna listina, iz katere bi izhajalo, da je družba Team Relocations vedela ali bi morala vedeti za sporazume o cenah in lažnih predračunih, ko se je od leta 1997 naprej občasno strinjala s provizijami. Lažni predračun naj bi prvič izdala ali zahtevala šele februarja 2002. Družba Team Relocations naj tudi ne bi sodelovala na protikonkurenčnih sestankih, kjer naj bi bil dogovorjen celoten protikonkurenčni načrt.

- 30 Drugič, družba Team Relocations trdi, da ni bila udeležena niti pri celotnem načrtu niti pri „trajajoči“ kršitvi. Udeležena naj ne bi bila pri nobenem pisnem sporazumu o določanju cen. Provizije, s katerimi se je strinjala, naj bi bile namenjene povrnitvi stroškov, ki so jih posamezna selitvena podjetja imela z neko selitvijo, ne pa določanju cen, razdelitvi strank ali razdelitvi trga. Ti dogovori glede provizij naj bi bili priložnostni in naj se ne bi splošno in avtomatično uporabljali. Lažni predračuni naj bi se vedno pripravili na zahtevo ali vsaj s soglasjem osebe, ki se je selila, izdani pa naj bi bili šele po tem, ko je stranka izbrala selitveno podjetje.
- 31 Komisija izpodbija te trditve in meni, da je družba Team Relocations, s tem, da je bila udeležena pri vsaj dveh od teh sporazumov, vedela ali bi morala vedeti za celotni načrt, na katerem je temeljila enotna kršitev. Poleg tega Komisija meni, da trditev, da družba Team Relocations ni bila udeležena pri pisnih sporazumih o cenah, ne vpliva na njeno odgovornost za enotno in trajajočo kršitev.

Presoja Splošnega sodišča

- 32 Družba Team Relocations s tem tožbenim razlogom ne zanika, da je kršila člen 81 ES. Trdi pa, da ni bila udeležena pri enotni in trajajoči kršitvi, opisani v Odločbi. Zato je treba najprej opozoriti na pojem enotne in trajajoče kršitve.

Pojem enotne in trajajoče kršitve

- 33 V sodbi z dne 8. julija 1999 v zadevi Komisija proti Anic Partecipazioni (C-49/92 P, Recueil, str. I-4125, točka 82) je Sodišče potrdilo, da bi bila razdelitev trajajočega ravnanja, za katero je značilno prizadevanje za en sam cilj, na ločene kršitve umetna, saj gre, nasprotno, za enotno kršitev, ki se je postopoma uresničevala v sporazumih in usklajenih ravnanjih.
- 34 V takih okoliščinah je podjetje, ki je bilo udeleženo pri kršitvi s svojimi ravnanji, ki jih zajema pojem sporazuma ali usklajenega ravnanja s protikonkurenčnim ciljem v smislu člena 81(1) ES in ki pripomorejo k uresnitvi kršitve v celoti, odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru iste kršitve v vsem obdobju svoje udeležbe pri navedeni kršitvi (zgoraj v točki 33 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 83).
- 35 Iz te sodbe je razvidno, da mora za ugotovitev obstoja enotne in trajajoče kršitve Komisija dokazati, da je nameravalo podjetje s svojim ravnanjem prispevati k skupnim ciljem, za katere so si prizadevali vsi udeleženci, in da je bilo seznanjeno z dejanskim ravnanjem, ki so ga predvidela ali izvajala druga podjetja, da bi dosegla iste cilje, ali da je lahko to ravnanje razumno predvidelo in je bilo pripravljeno sprejeti tveganje (zgoraj v točki 33 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 87).
- 36 Posamezne omejevalne sporazume je namreč mogoče šteti za sestavne dele enotnega protikonkurenčnega sporazuma le, če se dokaže, da spadajo v globalni načrt, ki uresničuje skupni cilj. Poleg tega, samo če je podjetje, kadar je bilo udeleženo pri omejevalnih sporazumih, vedelo ali bi moralo vedeti, da se je s tem vključilo v okvir enega samega enotnega sporazuma, lahko njegova udeležba pri zadevnih omejevalnih sporazumih odraža njegov pristop k temu sporazumu (sodba Splošnega sodišča

z dne 15. marca 2000 v združenih zadevah Cimenteries CBR in drugi proti Komisiji, T-25/95, T-26/95, od T-30/95 do T-32/95, od T-34/95 do T-39/95, od T-42/95 do T-46/95, T-48/95, od T-50/95 do T-65/95, od T-68/95 do T-71/95, T-87/95, T-88/95, T-103/95 in T-104/95, Recueil, str. II-491, točki 4027 in 4112).

- 37 Iz te sodne prakse je tako razvidno, da morajo biti izpolnjeni trije pogoji, da bi se ugotovila udeležba pri enotni in trajajoči kršitvi, in sicer obstoj globalnega načrta, ki uresničuje skupni cilj, namerno prispevanje podjetja k temu načrtu in to, da je podjetje vedelo (dokazano ali domnevano) za kršitve drugih udeležencev.
- 38 Ta tožbeni razlog je torej treba preučiti ob upoštevanju teh pogojev.

Opredelitev zadevne kršitve

– Obstoj globalnega načrta, ki uresničuje skupni cilj

- 39 Prvič, Komisija glede obstoja globalnega načrta, ki uresničuje skupni cilj, trdi, da so zadevna podjetja poskušala doseči en sam gospodarski cilj, in sicer izkrivljanje gibanja cen.

40 Vendar pojem skupnega cilja ne more biti opredeljen s splošnim sklicevanjem na izkrivljanje konkurence na trgu, na katerem se je kršitev zgodila, ker vplivanje na konkurenco kot cilj ali učinek pomeni sestavni del vsakega ravnanja, ki spada na področje uporabe člena 81(1) ES. Taka opredelitev pojma skupnega cilja bi lahko pojmu enotne in trajajoče kršitve odvzela del njegovega smisla, ker bi moralo biti zato več ravnanj, ki se nanašajo na gospodarski sektor in so prepovedana s členom 81(1) ES, sistematično opredeljenih kot sestavni deli enotne kršitve. Za opredelitev različnih ravnanj kot enotne in trajajoče kršitve je treba upoštevati vsako okoliščino, na podlagi katere je mogoče ugotoviti ali ovreči, da se medsebojno dopolnjujejo, kot je obdobje uporabe, vsebina (skupaj z uporabljenimi metodami) in ustrezno tudi cilj različnih zadevnih ravnanj (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 12. decembra 2007 v združenih zadevah BASF in UCB proti Komisiji, T-101/05 in T-111/05, ZOdl., str. II-4949, točke od 179 do 181).

41 V obravnavani zadevi je iz Odločbe razvidno, da je bil skupni cilj – uresničuje se z različnimi sredstvi, ki so del globalnega načrta – vzpostavitev in ohranitev visoke ravni cen za opravljanje mednarodnih selitvenih storitev v Belgiji ter razdelitev tega trga. Ta skupni cilj je podrobno opisan v točkah 314 in od 322 do 344 obrazložitve Odločbe.

42 Trditve družbe Team Relocations ne morejo ovreči te ugotovitve.

43 V zvezi s tem je treba poudariti, da je sistem provizij sistem nadomestil v okviru razdelitve strank in da je predlaganje lažnih predračunov bistveni element razdelitve strank, kadar te želijo prejeti ponudbe od različnih udeležencev omejevalnega sporazuma.

- 44 V nasprotju s trditvami družbe Team Relocations so se sporazumi o provizijah in lažnih predračunih nanašali na ceno. Kar zadeva provizije, sta bila njihovo število in višina določena vnaprej, preden so selitvena podjetja strankam predložila svoje predračune. Tudi če – kot trdi družba Team Relocations – njihovi zneski niso bili neposredno dodani ceni selitve, jih je neizogibno bilo treba vključiti v izračune podjetij in podražiti njihove storitve. Kar zadeva predračune, je ceno, navedeno v „lažni“ ponudbi, določilo podjetje, ki jo je naročilo, sprejelo pa jo je podjetje, ki je sestavilo lažni predračun, kar je prvemu podjetju omogočilo, da je lahko določilo ceno, ki je višja od tiste, ki bi izhajala iz proste konkurence, in ki je podobna skupaj dogovorjeni „lažni“ ceni. Komisija je v točki 233 obrazložitve Odločbe ponazorila ta učinek prakse lažnih predračunov na cene (glej točko 14 zgoraj).
- 45 Tako kot s pisnim sporazumom o cenah se je z obema praksama želel doseči skupni cilj, in sicer omejitev konkurence med udeleženci kartela z vzpostavitvijo višje ravni cen, kot bi bila, če teh sporazumov ne bi bilo. Provizije, izplačane konkurentom, ki niso dobili posla, so te odvrčale, da bi ponudili konkurenčno ceno, z izmenjavo informacij glede svojih ponudb v okviru lažnih predračunov pa so udeleženci kartela omejevali cenovno konkurenco. Poleg tega je sporazum o lažnih predračunih udeležencem omogočal ohraniti cene na višji ravni, kot bi bile brez takega sporazuma.
- 46 Glede argumenta, da naj bi bili lažni predračuni predloženi šele po tem, ko je stranka že izbrala selitveno podjetje, je treba poudariti, da oseba, ki je v stiku s ponudnikom, na primer uslužbenec Komisije, ni prava stranka selitvenega podjetja. Dejansko mora podjetje ali institucija, ki plača selitev, izbrati selitveno podjetje. Številna podjetja in javne institucije zahtevajo predložitev več ponudb prav z namenom zagotoviti si možnost izbire.

– Namerno prispevanje družbe Team Relocations h globalnemu načrtu

- 47 Drugič, kar zadeva prispevek družbe Team Relocations h kršitvi ni sporno, da je bila udeležena pri dveh od treh praks, opisanih v Odločbi, in sicer pri sporazumu o provizijah in pri sporazumu o lažnih predračunih.
- 48 Družba Team Relocations pa nikoli ni bila udeležena pri pisnih sporazumih o cenah. Čeprav je podjetje, ki je s svojim ravnanjem bilo udeleženo pri kršitvi, lahko odgovorno tudi za ravnanja drugih podjetij v okviru te kršitve, pa to velja samo za obdobje njegove udeležbe pri navedeni kršitvi (zgoraj v točki 33 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 83). Zato družba Team Relocations ne more biti odgovorna za ravnanja, ki so prenehala več kot pet let pred njenim pristopom h kartelu.
- 49 Vendar je Komisija v Odločbi ugotovila, da je družba Team Relocations člen 81(1) ES kršila zgolj v obdobju od 20. januarja 1997 do 10. septembra 2003, to je v obdobju, v katerem je bila udeležena pri vseh vidikih kartela. Zato je Komisija pravilno upoštevala dejstvo, da je bila ta družba udeležena pri kartelu zgolj od leta 1997.
- 50 Poleg tega, trditve družbe Team Relocations, da se sporazumi o provizijah in lažnih predračunih niso uporabljali sočasno in da so bili sporazumi o provizijah priložnostni, niso upoštevne, saj imata v nasprotju s trditvami te tožeče stranke ti praksi isti cilj.

– Seznanjenost družbe Team Relocations s kršitvami

- 51 Tretjič, glede vprašanja, ali je družba Team Relocations vedela za kršitve drugih udeležencev kartela, je res, da v času njene udeležbe ni bilo protikonkurenčnih sestankov. Vendar to, da družba Team Relocations nikoli ni bila prisotna na takem sestanku, ni odločilnega pomena, ker delovanje kartela kaže, da se njegovim udeležencem ni bilo treba udeležiti sestankov, da bi se seznanili s sporazumi o provizijah in lažnih predračunih ali da bi bili pri njih udeleženi. Sporazumi so se po navadi sklepali prek telefona, elektronske pošte in/ali telefaksa.
- 52 Poleg tega je družba Team Relocations morala vedeti za kršitve drugih udeležencev, saj je praksa provizij in lažnih predračunov temeljila na vzajemnem sodelovanju z vsakič drugimi partnerji. Ta sistem je namreč temeljil na načelu „*do ut des*“, saj je vsako podjetje, ki je plačalo provizijo ali izdalo lažni predračun, pričakovalo, da bo v prihodnosti tudi samo lahko imelo koristi od tega sistema in bo dobilo provizije ali lažne predračune. Zato ti dogovori v nasprotju s trditvami družbe Team Relocations niso bili priložnostni, ampak so se medsebojno dopolnjevali.
- 53 Trditev družbe Team Relocations, da ni vedela za pisne sporazume in da za prakso provizij ni vedela pred letom 1997, ni pomembna, saj se ji v Odločbi odgovornost za kršitev pripisuje le od tega leta dalje. Družba Team Relocations je najpozneje leta 1997, ko je sprejela prvo provizijo, izvedela, da vsa podjetja niso opravljala svoje dejavnosti v normalnih konkurenčnih pogojih. Torej je vedela za kršitve in protikonkurenčni cilj, ki so ga želela doseči druga podjetja. Zato ni verjetno, da je družba Team Relocations za prakso lažnih predračunov izvedela šele leta 2002.

- 54 Zato je Komisija utemeljeno ugotovila, da je družba Team Relocations vedela ali bi morala vedeti za kršitve drugih udeležencev kartela.
- 55 Iz vsega navedenega je razvidno, da je Komisija pravilno ugotovila, da je bila družba Team Relocations udeležena pri enotni in trajajoči kršitvi, opisani v Odločbi. Zato je treba prvi tožbeni razlog zavrnil.

2. Drugi tožbeni razlog: izračun vrednosti prodaje družbe Team Relocations

Trditve strank

- 56 Družba Team Relocations z drugim tožbenim razlogom izpodbija vrednost prodaje, upoštevane pri določitvi osnovnega zneska globe.
- 57 Družba Team Relocations primarno trdi, da je pri izračunu upoštevne vrednosti prodaje družbe Team Relocations v smislu točke 13 smernic iz leta 2006 mogoče upoštevati le vrednost prodaje, ki izhaja iz selitev, na katero so kršitve dejansko vplivale, ne pa skupni promet, ki ga je imela družba Team Relocations na belgijskem trgu mednarodnih selitvenih storitev.
- 58 Družba Team Relocations podredno meni, da upoštevna vrednost prodaje ne bi smela vključevati prometa od selitev posameznikov, to je od fizičnih oseb, ki morajo same

plačati svojo selitev. Kar zadeva družbo Team Relocations naj ne bi bilo sporno, da provizije in lažni predračuni nikoli niso bili dogovorjeni ali se uporabljali pri selitvah posameznikov. Družba Team Relocations trdi, da se je Komisija v točki 528 obrazložitve Odločbe strinjala, da vojaških selitvenih storitev ne vključi v vrednost prodaje družbe Grosselin, ker se kršitev nanje ni nanašala. Zato naj prodaje od selitve posameznikov ne bi bilo mogoče upoštevati pri izračunu upoštevne vrednosti prodaje družbe Team Relocations.

59 Komisija tem trditvam ugovarja.

Presoja Splošnega sodišča

60 Družba Team Relocations izpodbija upoštevno vrednost prodaje in podredno trdi, da ta ne bi smela vključevati prometa od selitev, ki jih plačajo posamezniki.

Upoštevna vrednost prodaje

61 Glede vrednosti prodaje, ki jo je treba upoštevati pri določitvi osnovnega zneska globe, in se izpodbija v prvem delu tožbenega razloga, točka 13 smernic iz leta 2006 določa:

„Za določitev osnovnega zneska globe, ki se naloži, bo Komisija uporabila vrednost prodaje blaga ali storitev podjetja, neposredno ali posredno povezane s kršitvijo [...]“

- 62 V nasprotju s trditvami družbe Team Relocations iz te določbe ne izhaja, da se lahko pri izračunu upoštevne vrednosti prodaje upošteva le vrednost prodaje selitev, na katere so kršitve dejansko vplivale.
- 63 Besedilo točke 13 smernic iz leta 2006 se tako sklicuje na „prodaj[o] [...], neposredno ali posredno povezan[o] s kršitvijo“, in ne na „prodajo, na katero so kršitve vplivale“. Formulacija točke 13 se torej nanaša na prodaje na upoštevem trgu. To je zelo jasno razvidno tudi iz nemške različice točke 6 smernic iz leta 2006, ki govori o „Umsatz auf den Verstoß betroffenen Märkten“ (prodaje na trgih, na katere se nanaša kršitev). *A fortiori*, točka 13 smernic iz leta 2006 se ne nanaša zgolj na primere, ko Komisija razpolaga z dokaznimi listinami o kršitvi.
- 64 Tako razlago potrjuje tudi cilj pravil Skupnosti o konkurenci. Razlaga družbe Team Relocations bi namreč pomenila, da bi morala Komisija pri določitvi osnovnega zneska globe, ki jo je treba naložiti v primeru omejevalnih sporazumov, vsekakor ugotoviti, na katere posamične prodaje je omejevalni sporazum vplival. Sodišča Unije niso nikoli naložila take obveznosti in nič ne nakazuje, da si je Komisija nameravala tako obveznost naložiti v smernicah iz leta 2006.

- 65 Poleg tega je v primerih, ki se nanašajo na omejevalne sporazume, ki so po naravi tajni, neizogibno, da se nekateri dokumenti, ki dokazujejo vsakega od vidikov protikonkurenčnih ravnanj, ne odkrijejo. V obravnavanem primeru bi bilo dejansko nemogoče najti dokaze za vsako zadevno selitev. Družba Team Relocations tako v tožbi potrjuje, da „lažni predračuni in provizije niso bili zavedeni v sistemih tožeče stranke, tako da so jih lahko našli le posamezniki, zadolženi za posamezne spise“.
- 66 Nazadnje, iz ustaljene sodne prakse je razvidno, da je lahko del prometa, ki je bil ustvarjen z blagom, na katerega se nanaša kršitev, primerna podlaga za informacijo o razsežnosti kršitve na zadevnem trgu (sodba Sodišča z dne 7. junija 1983 v združenih zadevah Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, od 100/80 do 103/80, Recueil, str. 1825, točka 121). Promet, ustvarjen s proizvodi, ki so predmet omejevalnega ravnanja, je zlasti objektivno merilo, ki pravilno pokaže, kako škodljivo ta praksa vpliva na normalno konkurenco (sodbi Splošnega sodišča z dne 11. marca 1999 v zadevi British Steel proti Komisiji, T-151/94, Recueil, str. II-629, točka 643, in z dne 8. julija 2008 v zadevi Saint-Gobain Gyproc Belgium proti Komisiji, T-50/03, neobjavljena v ZOdl., točka 84). To načelo je bilo vključeno v smernice iz leta 2006.
- 67 Družba Team Relocations je med obravnavo pripomnila, da je Komisija v zadevi „Car-glass“ (zadeva COMP/39.125 – Car glass), katere povzetek je objavljen v Uradnem listu Evropske unije z dne 25. julija 2009 (UL C 173, str. 13), drugače kot v obravnavanem primeru, kot prodajo, ki je upoštevana za določitev globe, upoštevala samo prodajo dobaviteljev stekla tistim proizvajalcem avtomobilov, za katere so obstajali neposredni dokazi o kartelu. Vendar je treba opozoriti, da je v točki 663 odločbe „Car-glass“ Komisija izhajala iz stališča, da to, da posebni dokazi niso na voljo glede vsake razprave o „poslih o vozilih“ ne omeji določitve vrednosti prodaje samo na posle, za katere so na voljo neposredni dokazi, saj so skrivno dogovorjena ravnanja po svoji naravi tajni dogovori in dokazi ostanejo nepopolni v večini primerov, če ne že v vseh. Čeprav je Komisija to načelo pozneje v točkah od 664 do 667 te odločbe niansirala, je treba ugotoviti, da je to storila le za dve izjemni obdobji na začetku in na koncu

obdobja kršitve, ker je menila, da so v teh obdobjih dobavitelji avtomobilskega stekla svoje ponudbe priredili samo za izbrane večje račune. Zato pristop Komisije iz te odločbe ni v nasprotju s pristopom, ki ga je uporabila v Odločbi.

68 Poleg tega iz ustaljene sodne prakse izhaja, da so odločbe glede preostalih zadev le namig glede morebitnega obstoja diskriminacije, ker je malo verjetno, da so okoliščine v teh zadevah – kot so trgi, proizvodi, podjetja in zadevna obdobja – enake (sodbi Sodišča z dne 21. septembra 2006 v zadevi JCB Service proti Komisiji, C-167/04 P, ZOdl., str. I-8935, točki 201 in 205, in z dne 7. junija 2007 v zadevi Britannia Alloys & Chemicals proti Komisiji, C-76/06 P, ZOdl., str. I-4405, točka 60). Glede na pogoje, navedene v točkah od 664 do 667 obrazložitve odločbe „Carglass“, družba Team Relocations ni predložila zadostnih dokazov, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da so bili ti pogoji v obravnavanem primeru izpolnjeni.

69 Zato je treba prvi del tega tožbenega razloga zavrnil.

Selitev, ki jih plačajo posamezniki

70 Kar zadeva podredno trditev, da upoštevna vrednost prodaje ne bi smela vključevati prometa od selitev posameznikov, to je plačila, ki ga ne prevzamejo tretje osebe, je treba opozoriti, da se lažni predračuni nikoli niso izdajali za to vrsto selitev, saj se posameznik nikoli ne bi strinjal s prejetjem več ponudb od enega samega selitvenega

podjetja. Lažni predračuni so se uporabljali le za selitve, pri katerih je delodajalec osebe, ki se je selila, zahteval predložitev ponudbe od vsaj še enega drugega selitvenega podjetja kot pogoj za prevzem stroškov selitve.

- 71 Iz točke 537 Odločbe pa izhaja, da se zdi, da so nekateri drugi naslovniki te odločbe privolili v izplačevanje provizij za mednarodne selitve, ki jih plačajo posamezniki. Zato – drugače kot pri vojaških selitvah, pri katerih je družba Gosselin nastopala kot podizvajalec ameriškega selitvenega podjetja – ni mogoče izključiti, da na nekatere zasebne selitve zadevna enotna kršitev ni vplivala. Bistvena razlika med vojaškimi selitvami in selitvami posameznikov je namreč ta, da pri vojaških selitvah udeleženci kartela niso sami vodili trgovskih pogajanj in zato niso imeli nobenega vpliva na glavno pogodbo. Take strukturne garancije, ki izključuje vse morebitne vplive, pa pri zasebnih selitvah ni. Zato Komisija s tem, da je eno vrsto selitev izključila, druge pa ne, ni kršila načela enakega obravnavanja.
- 72 Res je, da Komisija, kar zadeva družbo Team Relocations, ni dokazala, da so bile provizije dogovorjene ali uporabljene pri selitvah, ki jih plačajo posamezniki. Vendar bi se za sprejetje te trditve od Komisije zahtevalo, da v upoštevno vrednost prodaje vključi samo posamezne prodaje, na katere je vplival omejevalni sporazum in za katere ima na voljo dokazne listine. Da te obveznosti ni, pa je bilo ugotovljeno že v okviru preučitve prvega dela tega tožbenega razloga.
- 73 Drugi tožbeni razlog je zato treba zavriniti.

3. Tretji tožbeni razlog: uporaba stopnje 17% od vrednosti prodaje družbe Team Relocations za določitev osnovnega zneska globe

- ⁷⁴ Ta tožbeni razlog se deli na štiri dele. Prva dva se nanašata na kršitev obveznosti določitve zneska globe na podlagi individualne vloge družbe Team Relocations pri kršitvi in na kršitev načela enakega obravnavanja. Družba Team Relocations s tretjim delom zatrjuje, da je z določitvijo 17-odstotne stopnje kršeno načelo sorazmernosti. Četrti del tega tožbenega razloga pa se nanaša na neobrazložitev.

Trditve strank

- ⁷⁵ Prvič, družba Team Relocations trdi, da mora globa v skladu z ustaljeno sodno prakso natančno odražati težo kršitve posameznega podjetja (sodbe Splošnega sodišča z dne 15. marca 2006 v zadevi BASF proti Komisiji, T-15/02, ZOdl., str. II-497, točka 280; z dne 26. aprila 2007 v združenih zadevah Bolloré in drugi proti Komisiji, T-109/02, T-118/02, T-122/02, T-125/02, T-126/02, T-128/02, T-129/02, T-132/02 in T-136/02, ZOdl., str. II-947, točka 429, in z dne 12. septembra 2007 v zadevi Coats Holdings in Coats proti Komisiji, T-36/05, neobjavljena v ZOdl., točki 207 in 209). V obravnavani zadevi bi bilo treba pri presoji stopnje teže kršitve družbe Team Relocations upoštevati več posebnih in izjemnih okoliščin. Zlasti to, da naj pred letom 2002 ne bi nikoli izdala ali zahtevala lažnega predračuna in da naj nikoli ne bi bila udeležena pri pisnih sporazumih o določanju cen in drugih pogojev opravljanja mednarodnih selitvenih storitev v Belgiji. Komisija naj torej ne bi ugotovila individualne vloge, ki jo je imela družba Team Relocations pri ravnanjih, ki so predmet Odločbe. Zaradi te napačne presoje naj bi bila delež vrednosti prodaje (17%) in torej globa, naložena družbi Team Relocations, očitno prevelika.

- 76 Drugič, družba Team Relocations meni, da je bila njena kršitev v primerjavi s splošnimi pisnimi sporazumi o cenah, ki so bili sklenjeni med nekaterimi drugimi naslovniki Odločbe, popolnoma drugačna in precej manj resna. Komisija naj bi torej s tem, da je uporabila enak delež vrednosti prodaje (17 %) za določitev globe, naložene družbi Team Relocations, in globe, naložene drugim naslovnikom Odločbe, kršila svojo obveznost, da znesek glob določi brez diskriminacije.
- 77 Tretjič, družba Team Relocations trdi, da določitev 17-odstotnega deleža vrednosti prodaje neizogibno vodi do zneska globe, ki je v več pogledih očitno nesorazmeren glede na dejansko težo njenega ravnanja, in sicer njeno dejansko odgovornost, omejeno težo in majhen gospodarski pomen njene kršitve.
- 78 Četrtrič, družba Team Relocations trdi, da v Odločbi ni navedeno, zakaj Komisija ni upoštevala dejstva, da družba Team Relocations ni bila udeležena pri vseh elementih kršitve. Obrazložitev glede določitve odstotka od vrednosti prodaje naj bi bila pomanjkljiva in protislovna.
- 79 Komisija meni, da je pri družbi Team Relocations utemeljeno uporabila enak delež vrednosti prodaje (17 %) kot pri drugih udeležencih kartela, saj je bila družba Team Relocations udeležena pri enotni in trajajoči kršitvi, ki jo je mogoče opredeliti kot zelo resno kršitev člena 81 ES. Individualna vloga podjetja pri kršitvi naj se ne bi upoštevala pri presoji teže kršitve, ampak pri prilagoditvi globe, da bi se upoštevale olajševalne in/ali obteževalne okoliščine. Nazadnje Komisija trdi, da je izpolnila obveznost obrazložitve, saj je v Odločbi navedla elemente presoje, na podlagi katerih je lahko določila težo storjene kršitve.

Presoja Splošnega sodišča

- 80 Družba Team Relocations v okviru tega tožbenega razloga v bistvu izpodbija uporabo – pri presoji teže kršitve – enotne 17-odstotne stopnje za vsa zadevna podjetja. V zvezi s tem je treba razlikovati zlasti med različnima vprašanjema, in sicer ali je bila ta družbe ustrezno obravnavana v primerjavi s tem, kako so bili obravnavani drugi udeleženci kartela (prvi in drugi del tožbenega razloga), in ali je bil delež, ki ga je Komisija uporabila, sam po sebi sorazmeren glede na ravnanje družbe Team Relocations (tretji del tožbenega razloga).

Obveznost določitve osnovnega zneska globe na podlagi individualne vloge družbe Team Relocations

- 81 Glede prvih dveh delov tožbenega razloga, ki ju je treba obravnavati skupaj, ker sta tesno povezana, je treba opozoriti na ustaljeno sodno prakso, v skladu s katero načelo prepovedi diskriminacije ali načelo enakega obravnavanja, ki spada med temeljna načela prava Skupnosti, prepoveduje ne samo, da bi se primerljivi položaji obravnavali različno, ampak tudi, da bi se različni položaji obravnavali enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 8. oktobra 1986 v zadevi Christ-Clemen in drugi proti Komisiji, 91/85, Recueil, str. 2853, točka 10, in z dne 28. junija 1990 v zadevi Hoche, C-174/89, Recueil, str. I-2681, točka 25 in navedena sodna praksa).
- 82 Vendar je treba ugotoviti, da Komisija pri presoji teže kršitve dejansko ni različno obravnavala udeležencev pri določanju deleža vrednosti prodaje, ampak je uporabila enotno 17-odstotno stopnjo za vsa udeležena podjetja. Komisija tak pristop utemeljuje z dejstvom, da je šlo za enotno in trajajočo kršitev.

- 83 Postavlja so torej vprašanje, ali je ob upoštevanju sodne prakse, na katero se sklicuje družba Team Relocations, Komisija pri določanju teže kršitve, ki jo je storila družba Team Relocations, upravičeno opustila vsako razlikovanje med udeleženci kršitve in kakršnokoli upoštevanje posebnih okoliščin obravnavanega primera.
- 84 V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da je treba, če kršitev stori več podjetij, preučiti relativno težo udeležbe vsakega od njih (sodba Sodišča z dne 16. decembra 1975 v združenih zadevah Suiker Unie in drugi proti Komisiji, od 40/73 do 48/73, 50/73, od 54/73 do 56/73, 111/73, 113/73 in 114/73, Recueil, str. 1663, točka 623, in zgoraj v točki 33 navedena sodba Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 150). Ta sklep logično izhaja iz načela individualizacije kazenskih sankcij, v skladu s katerim je treba podjetje kaznovati le za individualno mu očitana dejanja, to načelo pa se uporablja v vseh upravnih postopkih, ki se lahko končajo s sankcijami po pravilih Skupnosti o konkurenci (sodba Splošnega sodišča z dne 29. novembra 2005 v zadevi Union Pigments proti Komisiji, T-62/02, ZOdl., str. II-5057, točka 119).
- 85 Poleg tega iz številnih sodb Sodišča in Splošnega sodišča izhaja, da mora biti teža kršitve predmet individualne presoje, ki upošteva številne elemente, kot so zlasti posebne okoliščine primera, njegov kontekst in odvračilni učinek glob (glej zgoraj v točki 66 navedeno sodbo Sodišča Musique Diffusion française in drugi proti Komisiji, točka 106, in sodbo Sodišča z dne 17. julija 1997 v zadevi Ferriere Nord proti Komisiji, C-219/95 P, Recueil, str. I-4411, točka 33 in navedena sodna praksa, ter sodbo Splošnega sodišča z dne 18. julija 2005 v zadevi Scandinavian Airlines System proti Komisiji, T-241/01, ZOdl., str. II-2917, točka 83 in naslednje). Tako je Sodišče razsodilo, da je treba dejstvo, da podjetje ni bilo udeleženo pri vseh vidikih omejevalnega sporazuma ali je imelo pri vidikih, pri katerih je bilo udeleženo, manjšo vlogo, upoštevati pri presoji teže kršitve in po potrebi pri določitvi globe (glej zgoraj v točki 33 navedeno sodbo Komisija proti Anic Partecipazioni, točka 90, in zgoraj v točki 75 navedeno sodbo Bolloré in drugi proti Komisiji, točka 429 in navedena sodna praksa).

86 Vendar se v sodni praksi Splošnega sodišča presoja individualnih okoliščin ne opravi v okviru presoje teže kršitve, torej pri določitvi osnovnega zneska globe, ampak v okviru prilagoditve osnovnega zneska glede na olajševalne in obteževalne okoliščine (sodba Splošnega sodišča z dne 8. oktobra 2008 v zadevi Carbone-Lorraine proti Komisiji, T-73/04, ZOdl., str. II-2661, točka 100 in naslednje, v pritožbi potrjena s sodbo Sodišča z dne 12. novembra 2009 v zadevi Carbone-Lorraine proti Komisiji, C-554/08 P, neobjavljena v ZOdl.). Čeprav je v odlomkih iz zgoraj v točki 75 navedenih sodb BASF proti Komisiji ter Coats Holdings in Coats proti Komisiji, ki jih je navedla družba Team Relocations, izraz „teža“ omenjen, se ne nanaša na določitev osnovnega zneska globe, ampak se dejansko nanaša na vprašanje, ali je Komisija upravičeno upoštevala vodilno vlogo kot obteževalno okoliščino (zgoraj v točki 75 navedena sodba BASF proti Komisiji, točka 280) oziroma manjšo vlogo, ki je bolj podobna vlogi posrednika, kot olajševalno okoliščino (zgoraj v točki 75 navedena sodba Coats Holdings in Coats proti Komisiji, točka 214).

87 Ta sodna praksa pa je v skladu s sodno prakso, navedeno zgoraj v točkah 84 in 85. V teh sodbah je bil izraz „teža“ namreč uporabljen splošno za opis intenzivnosti kršitve, in ne v tehničnem pomenu iz smernic o načinu določanju glob. Zato je Komisija lahko upoštevala nekatere vidike „teže“ v smislu člena 23 Uredbe št. 1/2003 v okviru olajševalnih in obteževalnih okoliščin, in ne v okviru „teže“ v smislu smernic za določitev glob.

88 To še zlasti velja pri presoji relativne teže udeležbe pri enotni in trajajoči kršitvi, ki jo je storilo več podjetij. V zvezi s tem je Sodišče glede Smernic o načinu določanja kazni, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe 17 in člena 65(5) Pogodbe ESPJ (UL 1998, C 9, str. 3, v nadaljevanju: smernice iz leta 1998) potrdilo, da je treba relativno težo udeležbe pri kršitvi vsakega od zadevnih podjetij preučiti pri morebitni uporabi obteževalnih ali olajševalnih okoliščin (zgoraj v točki 86 navedena sodba

Carbone-Lorraine proti Komisiji z dne 12. novembra 2009, točka 27). V primeru enotne in trajajoče kršitve se pojem „kršitev“, kot se uporablja v smernicah iz leta 1998, torej nanaša na celotno kršitev, pri kateri je udeleženih več podjetij, „teža“ te enotne kršitve pa je enaka za vse udeležence.

- 89 Zgoraj v točki 86 navedena sodba 2009 Carbone-Lorraine proti Komisiji z dne 12. novembra pa se nanaša na smernice iz leta 1998. Smernice iz leta 2006 so uvedle bistveno spremembo metodologije za določitev glob. Prvič, odpravljena je bila razvrstitev kršitev v tri kategorije („manjše“, „resne“ in „zelo resne“). Sedanji sistem, ki vsebuje razpon od 0 do 30 %, naj bi omogočal natančnejše razlikovanje glede na težo kršitev.
- 90 Drugič, odpravljeni so bili pavšalni zneski. Odslej se osnovni znesek globe določi glede na vrednosti prodaje vsakega posameznega podjetja, ki so neposredno ali posredno povezane s kršitvijo. Ta nova metodologija torej omogoča, da se pri presoji teže kršitve lažje upošteva obseg posamezne udeležbe vsakega podjetja pri kršitvi. Omogoča tudi, da se upošteva morebitno zmanjšanje teže enotne kršitve skozi čas.
- 91 Tretjič, Komisija je med obravnavo potrdila, da pri sprejemanju odločitev več ne uporablja nujno enotne stopnje za vse udeležence pri taki kršitvi. V odločbah „Candle waxes“, C(2008) 5476 z dne 1. oktobra 2008 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/C.39.181 – Voski za sveče), katere povzetek je objavljen v Uradnem listu z dne 4. decembra 2009 (UL C 295, str. 17), in „Heat stabilisers“, C(2009) 8682 z dne 11. novembra 2009 v zvezi s postopkom na podlagi člena 81 [ES] in člena 53 Sporazuma EGP (zadeva COMP/38.589 – Toplotni stabilizatorji), katere povzetek je objavljen v Uradnem listu z dne 12. novembra 2010

(UL C 307, str. 9), je Komisija za različne kategorije udeležencev zadevnega kartela namreč uporabila različno stopnjo glede na relativno težo njihove udeležbe pri kršitvi. Zlasti v zadnji zadevi je bila določena višja stopnja za podjetja, ki niso bila udeležena le pri določanju cen, ampak tudi pri razdelitvi strank in/ali trga.

⁹² Vendar nova metodologija ne nalaga uporabe takega pristopa. Čeprav sodna praksa, navedena zgoraj v točkah 84 in 85, določa, da je treba upoštevati relativno težo udeležbe pri kršitvi in posebne okoliščine primera, ima Komisija v skladu s smernicami iz leta 2006 možnost, da to upošteva pri presoji teže kršitve ali pri prilagoditvi osnovnega zneska glede na olajševalne in obteževalne okoliščine. Kadar pa Komisija sprejme zadnjenaavedeni pristop, mora biti pri presoji olajševalnih in obteževalnih okoliščin omogočeno ustrezno upoštevanje relativne teže udeležbe pri enotni kršitvi in morebitno spreminjanje te teže skozi čas.

⁹³ V obravnavanem primeru je Komisija določila enotno 17-odstotno stopnjo za vsa zadevna podjetja. Ker družba Team Relocations trdi, da je relativna teža njene udeležbe manjša od teže drugih udeleženih podjetij in da bi bilo treba upoštevati več posebnih ali izjemnih okoliščin, se bo njena argumentacija v podporo tej trditvi obravnavala v okviru očitkov, da je Komisija napačno presodila olajševalne okoliščine. Družba Team Relocations je bila v času svoje udeležbe v kartelu udeležena pri vseh elementih kartela in zatrjuje le manjšo intenzivnost svoje udeležbe. Zato je treba zavrniti prva dva dela tega tožbenega razloga in upoštevati trditve družbe Team Relocations v okviru preučitve šestega tožbenega razloga (točka 125 in naslednje).

Zatrjevana kršitev načela sorazmernosti

- ⁹⁴ Glede zatrjevane kršitve načela sorazmernosti Splošno sodišče meni, da 17-odstotna stopnja sama po sebi ni nesorazmerna v primerjavi z dejansko odgovornostjo družbe Team Relocations za kršitev, ki je zlasti vključevala razdelitev trga in prirejanje postopka javnega razpisa za predložitev ponudb. V točki 23 smernic iz leta 2006 je jasno navedeno, da bo delež, ki se uporablja za horizontalne sporazume o določitvi cen in razdelitvi trga, na splošno „v zgornjem delu razpona“. Komisija je bila torej upravičena naložiti 17-odstotno stopnjo, ki je v spodnjem delu „zgornjega dela razpona“.

Zatrjevana neobrazložitev

- ⁹⁵ Glede četrtega dela tega tožbenega razloga je treba ugotoviti, da obrazložitev glede določitve osnovnega zneska globe dejansko ni zelo podrobna. Vendar je Sodišče razsodilo, da je Komisija izpolnila obveznost obrazložitve, če je v odločbi navedla elemente presoje, na podlagi katerih je lahko določila težo kršitve, ne da bi morala v njej navesti podrobnejšo obrazložitev ali številčne elemente v zvezi z metodo izračuna zneska globe (glej sodbo Splošnega sodišča z dne 29. aprila 2004 v združenih zadevah Tokai Carbon in drugi proti Komisiji, T-236/01, T-239/01, od T-244/01 do T-246/01, T-251/01 in T-252/01, Recueil, str. II-1181, točka 252 in navedena sodna praksa).
- ⁹⁶ Komisija je v obravnavanem primeru v točki 542 obrazložitve Odločbe navedla razloge, zaradi katerih je sklenila, da je kršitev zelo resna, in sicer zaradi samih značilnosti očitnih omejitev konkurence, ki so bile ugotovljene. Poleg tega je v isti točki obrazložitve navedla, zakaj ni preučila geografskega obsega in vpliva kršitve, in se ob tem sklicevala na sodno prakso, v skladu s katero je v primeru očitnih omejitev kršitev

mogoče opredeliti za zelo resno, ne da bi moral biti za ta ravnanja značilen poseben geografski obseg ali učinek (zgoraj v točki 85 navedena sodba Splošnega sodišča Scandinavian Airlines System proti Komisiji, točki 84 in 85, in sodba z dne 27. julija 2005 v združenih zadevah Brasserie nationale in drugi proti Komisiji, od T-49/02 do T-51/02, ZOdl., str. II-3033, točki 178 in 179). Iz tega je razvidno, da je ob upoštevanju sodne prakse Komisija zadostno obrazložila opredelitev kršitve kot „zelo resne“.

⁹⁷ Vendar bi bilo, prvič, zaželeno, da Komisija razširi obrazložitev glede določitve glob, da bi bilo podjetjem omogočeno, da se podrobno seznanijo z načinom določitve globe, ki jim je naložena. Bolj splošno, to lahko pripomore k preglednosti delovanja uprave in k lažjemu izvrševanju neomejene pristojnosti Splošnega sodišča, ki mu mora omogočiti presojo ne le zakonitosti izpodbijane odločbe, ampak tudi ustreznosti naložene globe (sodba Sodišča z dne 16. novembra 2000 v zadevi KNP BT proti Komisiji, C-248/98 P, Recueil, str. I-9641, točka 46).

⁹⁸ Drugič, poudariti je treba, da se sodna praksa, ki jo navaja Komisija nanaša na Smernice o načinu določanja glob, naloženih v skladu s členom 15(2) Uredbe št. 17 in člena 65(5) [PJ] (UL 1998, C 9, str. 3), ki so veljale pred sprejetjem smernic iz leta 2006. Smernice iz leta 2006 pa so uvedle bistveno spremembo metodologije za določitev glob. Odpravljena je bila zlasti razvrstitev kršitev v tri kategorije („manjše“, „resne“ in „zelo resne“) in uveden razpon od 0 do 30 %, da bi se omogočilo natančnejše razlikovanje. Poleg tega je osnovni znesek globe odslej „povezan z deležem vrednosti prodaje, določenim glede na stopnjo teže kršitve, pomnoženo s številom let trajanja kršitve“ (točka 19 smernic iz leta 2006). Praviloma „je treba upoštevani delež vrednosti prodaje določiti v višini do 30 % vrednosti prodaje“ (točka 21). Glede horizontalnih sporazumov o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje, ki že zaradi svoje

narave spadajo med najtežje omejitve konkurence, mora biti upoštevani delež prodaje na splošno „v zgornjem delu omenjenega razpona“ (točka 23).

- 99 V teh okoliščinah se Komisija načeloma več ne more zadovoljiti s tem, da zgolj obrazloži opredelitev kršitve za „zelo resno“, ne pa tudi izbire upoštevane deleža prodaje. Kot je navedeno zgoraj, je namreč posledica diskrecijske pravice Komisije v zvezi z globami obveznost obrazložitve, ki stranki omogoči, da se seznanijo z razlogi sprejetega ukrepa, Splošnemu sodišču pa, da opravi nadzor.
- 100 V obravnavanem primeru je treba ugotoviti, da je Komisija v točki 543 obrazložitve Odločbe to stopnjo določila tako, da je komaj kaj višja od polovice tega razpona, in sicer 17%, in svojo izbiro obrazložila le z „zelo resno“ naravo kršitve. Vendar Komisija ni podrobneje razložila, kako je opredelitev kršitve za „zelo resno“ pripeljala do določitve 17-odstotne stopnje, in ne bistveno večjega deleža „v zgornjem delu razpona“. Ta obrazložitev lahko zadostuje le, če Komisija uporabi stopnjo, ki je zelo blizu spodnje meje razpona, predvidenega za najhujše omejitve, ki je poleg tega zelo ugodna za tožečo stranko. V tem primeru dodatna obrazložitev, ki presega obrazložitev iz smernic, ni potrebna. Če pa bi Komisija hotela uporabiti višjo stopnjo, bi morala biti obrazložitev podrobnejša od tistih v odločbah „Carglass“ (točke od 669 do 678 obrazložitve), „Heat Stabilisers“ in „Candle Waxes“ (točke od 641 do 653 obrazložitve).
- 101 Glede obrazložitve določitve nediferencirane 17-odstotne stopnje je iz Odločbe mogoče sklepati, da Komisija izhaja iz načela, da ugotovitev enotne in trajajoče kršitve upravičuje uporabo enotne stopnje. Ta ugotovitev je dovolj obrazložena in utemeljena (glej točko 39 in naslednje zgoraj).

102 Zato je treba četrti del tožbenega razloga zavriniti.

103 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba tretji tožbeni razlog v celoti zavriniti.

4. Četrti tožbeni razlog: neobstoj podlage za množenje zneska, določenega glede na vrednost prodaje, s številom let udeležbe pri kršitvi

Trditve strank

104 Družba Team Relocations trdi, da točka 24 smernic iz leta 2006, ki določa sistematično množenje zneska, določenega glede na vrednost prodaje, s številom let udeležbe podjetja pri kršitvi, zatrjevanemu trajanju kršitve pripisuje nesorazmeren pomen v primerjavi z drugimi upoštevnimi dejavniki, zlasti s težo kršitve. Ta določba naj torej ne bi dovolj upoštevala zahteve, da se znesek globe, naložene vsakemu podjetju, prilagodi posameznemu primeru, in naj bi določala formulo za določitev globe, ki trajanju kršitve pripisuje očitno nesorazmeren pomen.

105 Družba Team Relocations Splošnemu sodišču podredno predlaga, naj uporabi multiplikacijski koeficient, katerega vrednost ni večja od dva. Družba Team Relocations vsekakor trdi, da tudi če Splošno sodišče potrdi množenje s sedem, je treba v njenem primeru delež vrednosti prodaje za prvih pet let (od 1997 do 2001) zmanjšati na

največ 5-odstotno stopnjo, ker v teh letih ni bila udeležena pri lažnih predračunih, za zadnji dve leti (2002 in 2005) pa na največ 12-odstotno stopnjo.

106 Komisija predlaga, naj se ta predloga zavrneta.

Presoja Splošnega sodišča

107 Čeprav družba Team Relocations zatrjuje „neobstoj podlage“ za množenje zneska, določenega glede na vrednost prodaje, s številom let udeležbe pri kršitvi, ne zanika, da ta metodologija temelji na določbah smernic iz leta 2006. Zato se ta tožbeni razlog nanaša bolj na domnevno nesorazmernost točke 24 smernic iz leta 2006, ki določa tako množenje.

108 V zvezi s tem je v členu 23(3) Uredbe št. 1/2003 navedeno le, da se „[p]ri določanju višine globe [...] upošteva teža, pa tudi trajanje kršitve“, ne da bi bilo natančno navedeno, kako je treba upoštevati trajanje. Ta splošna določba je bila natančneje določena v različnih smernicah o načinu določanja glob. Natančneje, smernice iz leta 1998 so za dolgotrajne kršitve (na splošno več kot pet let) določale povečanje zneska, določenega za težo kršitve, do 10% na leto. Na drugi strani pa množenje s številom let udeležbe pri kršitvi, določeno v smernicah iz leta 2006, ustreza stodontnemu povečanju zneska na leto.

- 109 Ta pristop predstavlja temeljno spremembo metodologije, kar zadeva upoštevanje trajanja omejevalnega sporazuma. Člen 23(3) Uredbe št. 1/2003 pa taki spremembi ne nasprotuje. Res se zdi, da francoska različica določbe pri določanju zneska globe trajanju kršitve pripisuje drugotni pomen v primerjavi s težo kršitve. Vendar je iz drugih jezikovnih različic, na primer iz angleške („[...] *regard shall be had both to the gravity and to the duration of the infringement*“) in nemške („[...] *ist sowohl die Schwere der Zuwiderhandlung als auch deren Dauer zu berücksichtigen*“), razvidno, da ta določba teži in trajanju kršitve pripisuje enak pomen.
- 110 Glede podrednih predlogov je treba ugotoviti, da čeprav je Komisija v preteklosti pri povišanju zneska globe zaradi trajanja včasih upoštevala spremembe kršitve skozi čas, je nobena določba smernic iz leta 2006 v takem primeru ne zavezuje k uporabi multiplikacijskega koeficienta, ki ni večji od dve, ali k zmanjšanju odstotka vrednosti prodaje, določenega na podlagi teže kršitve. Splošno sodišče pri izvajanju neomejene pristojnosti meni, da ni mogoče odobriti znižanja, ki je predmet prvega predloga družbe Team Relocations. Drugi predlog pa bo obravnavalo spodaj v točki 125 in naslednjih.
- 111 Ne glede na to zadnjo točko je treba četrti tožbeni razlog zavriniti.

5. Peti tožbeni razlog: neobstoj podlage za naložitev dodatnega zneska

- 112 Družba Team Relocations se v okviru tega tožbenega razloga sklicuje na kršitev načela enakega obravnavanja in načela sorazmernosti.

Trditve strank

- 113 Prvič, družba Team Relocations trdi, da je z vključitvijo dodatnega zneska na podlagi točke 25 smernic iz leta 2006 kršeno načelo enakega obravnavanja, ker za razliko od nekaterih drugih naslovnikov Odločbe ni sočasno sklenila sporazumov o določanju cen in o razdelitvi trga. Poleg tega ravnanja družbe Team Relocations ne spadajo v kategorijo kršitev, ki bi lahko upravičile vključitev dodatnega zneska v osnovni znesek globe.
- 114 Drugič, družba Team Relocations meni, da je glede na majhno težo njene kršitve z Odločbo kršeno načelo sorazmernosti, ker določa dodatni znesek 17% vrednosti prodaje.
- 115 Komisija meni, da je naložitev 17-odstotnega dodatnega zneska upravičena.

Presoja Splošnega sodišča

- 116 Družba Team Relocations se glede določitve dodatnega zneska sklicuje na kršitev načela enakega obravnavanja (prvi del) in načela sorazmernosti (drugi del). V zvezi s tem točka 25 smernic iz leta 2006 določa, da:

„[...] bo Komisija, ne glede na trajanje udeležbe podjetja pri kršitvi, vključila v osnovni znesek še znesek med vključno 15 % in 25 % vrednosti prodaje, [...] z namenom odvracanja podjetij od udeležbe pri horizontalnih sporazumih o določitvi cen, razdelitvi trga in omejitvi proizvodnje“.

117 Glede prvega dela tožbenega razloga je treba poudariti, da načelo enakega obravnavanja ni bilo kršeno, saj je Komisija uporabila enak dodatni znesek za vse naslovnike Odločbe, ker so bili vsi udeleženi pri enotni in trajajoči kršitvi, ki je vključevala določanje cen in/ali razdelitev trga. Iz besedila točke 25 smernic iz leta 2006 („bo [...] vključila“, „will include“ in „fügt hinzu“) sicer izhaja, da je pri očitnih kršitvah naložitev dodatnega zneska avtomatična in ne zahteva obstoja drugih dejavnikov. Glede drugega je treba napotiti na točko 81 in naslednje zgoraj, saj obrazložitev iz teh točk *mutatis mutandis* velja za naložitev dodatnega zneska.

118 Glede drugega dela tožbenega razloga je treba napotiti na točko 94 zgoraj, v kateri je Splošno sodišče presodilo, da je bila 17-odstotna stopnja sama po sebi sorazmerna z dejansko odgovornostjo družbe Team Relocations za kršitev. Te ugotovitve veljajo tudi za dodatni znesek, ki je bil prav tako določen na 17 %. Poleg tega Splošno sodišče meni, da je 17-odstotna stopnja primerna za zagotavljanje ustreznega odvracilnega učinka. Dejstvo, da je glede dodatnega zneska s smernicami iz leta 2006 razpon določen na od 15 do 25 %, in ne od 0 do 30 %, je v zvezi s tem brez pomena.

119 Zato je treba peti tožbeni razlog zavriniti.

6. Šesti tožbeni razlog: obstoj olajševalnih okoliščin

Trditve strank

- ¹²⁰ Tožeča stranka poudarja, da obstaja več olajševalnih okoliščin, ki upravičujejo, da se v skladu s točkama 20 in 29 smernic iz leta 2006 njena globa bistveno zmanjša. Omejena udeležba podjetja pri kršitvi naj bi pomenila tako olajševalno okoliščino. Družba Team Relocations trdi, da v obravnavanem primeru ni bila aktivno udeležena pri oblikovanju protikonkurenčnih sporazumov, da se nikoli ni udeležila sestankov, katerih namen je bil omejevanje konkurence, da nikoli ni bila udeležena pri najtežjih vidikih kršitve, kot so pisni sporazumi o določanju cen in sporazumi o provizijah, sklenjeni glede selitev pisarn, da je privolila v provizije ali izdala ali zahtevala lažne predračune le občasno in priložnostno ter le za zelo omejeno število strank in selitev ter da ni izdala ali zahtevala nobenega lažnega predračuna pred letom 2002. Vendar naj se omejenost udeležbe družbe Team Relocations pri kršitvah sploh ne bi upoštevala – niti pri presoji teže ali trajanja kršitve niti pri preučitvi olajševalnih okoliščin.
- ¹²¹ Poleg tega družba Team Relocations trdi, da so za več lažnih predračunov zaprosili uslužbenci Komisije. Izjave družbe Allied Arthur Pierre naj bi jasno potrjevale, da so bili lažni predračuni splošno znani med uradniki Komisije na vseh ravneh hierarhije in so jih tudi sami zahtevali. Komisija naj ne bi mogla zanikati svoje odgovornosti za ravnanja v zvezi z lažnimi predračuni, ki naj bi se predlagali s soglasjem ali na zahtevo njenih uslužbencev.

- 122 Komisija trdi, da so trditve družbe Team Relocations nepomembne, brezpredmetne in/ali zavajajoče. Zlasti meni, da sporazumi, pri katerih je bila družba Team Relocations udeležena, niso manj resni od pisnih sporazumov o cenah.

Presoja Splošnega sodišča

- 123 Iz Odločbe je razvidno, da Komisija ni ugotovila nobene olajševalne okoliščine. Vendar pa družba Team Relocations trdi, da obstaja več okoliščin, ki ločijo njeno kršitev od tistih, ki so jih storila druga zadevna podjetja, ki dokazujejo omejenost njene udeležbe, ali ki so povezane z ravnanjem Komisije.

Udeležba pri oblikovanju protikonkurenčnih dogovorov

- 124 Prvič, glede trditve, da družba Team Relocations ni bila aktivno udeležena pri oblikovanju zadevnih protikonkurenčnih dogovorov, je treba ugotoviti, da je bila njena prva udeležba pri izvajanju sporazuma o provizijah dejansko dokumentirana leta 1997, medtem ko so bile te prakse uvedene v 80. letih. Vendar je ta dejavnik pomemben le v okviru vprašanja, ali je podjetje imelo vlogo vodje ali pobudnika, vlogo, ki jo je v skladu s točko 28 smernic iz leta 2006 mogoče šteti za obteževalno okoliščino. Nasprotno pa to, da podjetje ni bilo aktivno udeleženo pri izvajanju zadevnih protikonkurenčnih sporazumov, samo po sebi ne pomeni olajševalne okoliščine.

Zatrjevana omejenost udeležbe družbe Team Relocations pri kršitvah

- 125 Drugič, glede zatrjevane bistvene omejenosti njene udeležbe pri kršitvi ni sporno, da družba Team Relocations nikoli ni bila udeležena pri pisnih sporazumih o določanju cen, da ni sodelovala na protikonkurenčnih sestankih ter da ni bila udeležena pri *ad hoc* določanju cen za nekatere selitve in pri dogovorih o provizijah, sklenjenih za selitve pisarn. Poleg tega je bila družba Team Relocations pri teh praksah lažnih predračunov udeležena šele med februarjem 2002 in septembrom 2003.
- 126 V zvezi s tem je treba opozoriti, da mora zadevno podjetje, da bi bilo upravičeno do zmanjšanje globe zaradi olajševalnih okoliščin, na podlagi tretje alinee točke 29 smernic iz leta 2006 „[dokazati], da je njegova udeležba pri kršitvi bistveno omejena“, ter „posledično [prikazati], da je bilo v obdobju, ko je bilo podjetje udeleženo pri sporazumih, ki pomenijo kršitev, njegovo ravnanje na trgu konkurenčno in se je podjetje tako dejansko izognilo izvajanju teh sporazumov“. Ti pogoji pa v obravnavani zadevi niso izpolnjeni.
- 127 Vendar besedna zveza „kot so“ kaže, da seznam okoliščin, naštetih v točki 29 smernic iz leta 2006, ni izčrpen. Poleg tega, kot je bilo ugotovljeno v okviru tretjega tožbenega razloga, je treba posebne okoliščine primera, zlasti udeležbo podjetja pri vseh elementih kršitve, upoštevati, če ne pri presoji teže kršitve, pa vsaj pri prilagoditvi osnovnega zneska glede na olajševalne in obteževalne okoliščine. Ta obveznost pa je bila eden od razlogov, ki so Sodišču omogočili potrditi, da pojem enotne in trajajoče kršitve ni v nasprotju z načelom, v skladu s katerim je odgovornost za kršitve konkurenčnega prava osebne narave (zgoraj v točki 33 navedena sodba Komisija proti Anic

Partecipazioni, točka 84). Sama merila iz tretje alineje točke 29 ne morejo zagotoviti te možnosti. Zato je treba presoditi posebne okoliščine primera.

- 128 V zvezi s tem ni sporno, da se je zadevna kršitev skozi čas spreminjala. Pisni sporazumi so se uporabljali v prvi fazi kršitve od leta 1984 do začetka 90. let, pozneje pa so bili opuščeni. Za drugo fazo kršitve je značilna uporaba lažnih predračunov in provizij. Zato bi se lahko delež vrednosti prodaje, ki se določi na podlagi točke 19 smernic iz leta 2006, načeloma skozi čas spremenil. To bi tudi lahko upravičilo zmanjšanje globe zaradi olajševalnih okoliščin.
- 129 Vendar je treba ugotoviti, da ravnanja, pri katerih je bila udeležena družba Team Relocastions, ne pomenijo lažjih kršitev od pisnih sporazumov o določanju cen ali od *ad hoc* določanja cen za nekatere selitve. V nasprotju s trditvami družbe Team Relocastions so namreč tudi lažni predračuni in provizije vplivali na cene (glej točko 44 zgoraj). V okoliščinah obravnavanega primera je tudi dejstvo, da družba Team Relocastions ni bila udeležena pri sporazumih o provizijah, sklenjenih za selitve pisarn, in da pred februarjem 2002 ni bila udeležena v sistemu v zvezi z lažnimi predračuni, precej nepomembno za presojo teže kršitve. Enako velja za neudeležbo na protikonkurenčnih sestankih, saj so bili zaradi mehanizma delovanja kartela taki sestanki nepotrebni.
- 130 Iz tega je razvidno, da je bila Komisija upravičena določiti enotno stopnjo za ves čas trajanja enotne in trajajoče kršitve in da ji ni bilo treba upoštevati spreminjanja te kršitve skozi čas kot olajševalno okoliščino.

Zatrjevana dovolitev ravnanj

- 131 Tretjič, glede trditve, da je Komisija dovolila in spodbujala prakso lažnih predračunov, je treba ugotoviti, da točka 29, zadnja alineja, smernic iz leta 2006 določa, da se „[o]snovni znesek globe [...] lahko zmanjša, [...] kadar so protikonkurenčno ravnanje dovoljevali ali spodbujali javni organi ali zakonodaja“.
- 132 Spis pa ne vsebuje nobenega dokaza, da je Komisija kot institucija odobrila, spodbujala ali zahtevala lažne predračune. Komisija naj dejansko ne bi imela nobenega interesa za spodbujanje ali dopuščanje sistema lažnih predračunov, saj bi to posegalo v njene interese. To, da so nekateri uslužbenci zaprosili za lažne predračune za selitev, ki jih je na koncu plačala Komisija, ne pomeni, da je institucija vedela za te prakse, niti da je pri tem sodelovala, saj je treba razlikovati med uslužbenci Komisije in Komisijo kot institucijo.
- 133 Tudi če je uslužbenec institucije zaprosil za lažne predračune, bi družba Team Relocations morala vedeti, da teh prošenj ni mogoče podati v imenu ali na pobudo institucij, ker so očitno v nasprotju z njihovimi finančnimi interesi. Zahteva po predložitvi dveh ali treh ponudb je namreč namenjena posebej za zagotovitev minimalne konkurence in za izognitev, da bi lahko eno samo selitveno podjetje enostransko določilo ceno selitve.
- 134 Poleg tega seznanjenost s protikonkurenčnim ravnanjem ne pomeni, da je Komisija to ravnanje implicitno „dovoljevala ali spodbujala“ v smislu točke 29, zadnja alineja, smernic iz leta 2006. Domnevnega neukrepanja dejansko ni mogoče enačiti z dejavnim ukrepanjem, kot je dajanje dovoljenja ali spodbujanje.

- 135 Vsekakor je treba ugotoviti, da se trditve družbe Team Relocations nanašajo zgolj na lažne predračune. Praksa lažnih predračunov pa je zgolj ena od komponent enotne in trajajoče kršitve. Navedene trditve nikakor ne morejo upravičiti plačila provizij.
- 136 Zato je treba te trditve in šesti tožbeni razlog v celoti zavrnilti.

7. Sedmi tožbeni razlog družbe Team Relocations in prvi tožbeni razlog skupine Amertranseuro: neodgovornost družbe Amertranseuro za kršitve družbe Team Relocations

- 137 Družba Team Relocations s sedmim tožbenim razlogom v bistvu trdi, da je Komisija pri določitvi zgornje meje 10 %, določene v členu 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003, napačno upoštevala promet družbe Amertranseuro, ker ta ni vedela za protikonkurenčne prakse hčerinske družbe. Skupina Amertranseuro na splošno izpodbija možnost, da se ji pripiše odgovornost za kršitve, ki jih je storila družba Team Relocations.

Trditve strank

- 138 Družba Team Relocations trdi, da je edina pravna oseba, ki ji je mogoče pripisati odgovornost za ravnanje nekaterih njenih zaposlenih. Vendar pa znesek globe za več kot 60 % presega njen skupni promet. Niti družba Amertranseuro, niti družba Trans Euro, niti družba Relocations Ltd naj ne bi bile odgovorne za ta ravnanja. Njene matične družbe naj nikoli ne bi vedele za občasne sporazume o provizijah in lažnih

predračunih in tudi niso imele razloga za sum, da obstajajo. Tudi če bi Splošno sodišče ugotovilo, da je Komisija matičnim družbam družbe Team Relocations upravičeno pripisala odgovornost za del kršitev, ki jih je ta storila, družba Team Relocations kljub temu trdi, da v posebnih okoliščinah obravnavanega primera ni v skladu z načelom sorazmernosti določiti zgornjo mejo 10 % glede na konsolidirani promet družbe Amertranseuro.

- 139 Skupina Amertranseuro meni, prvič, da je Komisija solidarno odgovornost tožečih strank utemeljila s tem, da so bile vse tri matične družbe v položaju, ki jim je omogočal izvajanje odločilnega vpliva na poslovno politiko družbe Team Relocations. Vendar naj bi Sodišče in Splošno sodišče pogosto opisovala obseg zmožnosti izvajanja odločilnega vpliva v precej ožjem smislu, kot je to storila Komisija v točki 394 obrazložitve Odločbe.
- 140 Drugič, skupina Amertranseuro poudarja, da preozko pojmovanje zmožnosti matične družbe, da izvaja odločilen vpliv na svoje hčerinske družbe, privede do skoraj neovrgljive domneve odgovornosti. Dejansko bi njena odgovornost postala objektivna odgovornost (*strict liability*). Tej odgovornosti bi se izognili samo finančni vlagatelji, ki nimajo interesa za določanje strateškega ravnanja družb, v katere so investirali.
- 141 Tretjič, skupina Amertranseuro meni, da je bila družba Team Relocations popolnoma samostojna pri upravljanju in da nobena od treh matičnih družb ni vedela za zadevne prakse. Torej naj ne bi opustile svoje dolžnosti skrbnega ravnanja.

142 Četrtrič, skupina Amertranseuro Komisiji očita, da je sprejela „asimetričen“ pristop glede odgovornosti matičnih družb v obravnavanem primeru. Za obdobje pred 8. septembrom 2000 naj bi za odgovorni štela dve vmesni matični družbi družbe Team Relocations (in sicer družbi Team Relocations Ltd in Trans Euro), ne pa tudi M. E., končnega lastnika na čelu te skupine. V nasprotju s tem pa je Komisija za obdobje od 8. septembra 2000 naprej menila ne samo, da sta odgovorni ti dve vmesni matični družbi, ampak tudi družba Amertranseuro, nova lastnica družbe Trans Euro. Ker je družba Amertranseuro v obeh vmesnih matičnih družbah lastnica celotnega kapitala, naj bi to pomenilo, da so njeni delničarji dejansko odgovorni za celotno kršitev.

143 Komisija tem trditvam ugovarja.

Presoja Splošnega sodišča

144 Družba Team Relocations s tem tožbenim razlogom trdi, da je Komisija kršila člen 23 Uredbe št. 1/2003 (prvi del) in načelo sorazmernosti (drugi del) s tem, da ji je naložila globo, ki presega 10% njenega prometa. Ker je utemeljenost prvega dela tožbenega razloga odvisna od tega, ali je pri določitvi zgornje meje 10% iz člena 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003 mogoče upoštevati promet družbe Amertranseuro, je treba skupaj preučiti ta očitek in prvi tožbeni razlog skupine Amertranseuro, ki se nanaša na nezmožnost članom skupine Amertranseuro naložiti odgovornost za kršitve, ki jih je storila družba Team Relocations.

Pripisovanje odgovornosti članom skupine Amertranseuro za kršitve družbe Team Relocations

- ¹⁴⁵ V konkurenčnem pravu Unije se priznava, da različne družbe, ki pripadajo isti skupini, sestavljajo gospodarski subjekt ter torej podjetje v smislu členov 81 ES in 82 ES, če zadevne družbe ne določajo samostojno svojega ravnanja na trgu (sodba Sodišča z dne 14. julija 1972 v zadevi Imperial Chemical Industries proti Komisiji, 48/69, Recueil, str. 619, točki 132 in 133, in sodba Splošnega sodišča z dne 30. septembra 2003 v zadevi Michelin proti Komisiji, T-203/01, Recueil, str. II-4071, točka 290). Protikonkurenčno ravnanje podjetja se torej lahko pripiše drugemu podjetju, če prvo svojega ravnanja na trgu ni določilo neodvisno, temveč je v glavnem sledilo navodilom drugega podjetja, zlasti ob upoštevanju gospodarskih in pravnih povezav med njima (sodba Sodišča z dne 28. junija 2005 v združenih zadevah Dansk Rørindustri in drugi proti Komisiji, C-189/02 P, C-202/02 P, od C-205/02 P do C-208/02 P in C-213/02 P, ZOdl., str. I-5425, točka 117).
- ¹⁴⁶ Zastavlja se torej vprašanje, kdaj podjetje svojega ravnanja na trgu ne določa samostojno, temveč v glavnem sledi navodilom svoje matične družbe.
- ¹⁴⁷ V zvezi s tem iz sodne prakse izhaja, da morata biti kumulativno izpolnjena dva pogoja: na eni strani mora imeti matična družba možnost, da odločilno vpliva na hčerinsko podjetje, na drugi strani pa mora ta vpliv dejansko izvajati (zgoraj v točki 147 navedena sodba Imperial Chemical Industries proti Komisiji, točka 137).
- ¹⁴⁸ Glede prvega pogoja ni nobenega dvoma, da lahko matična družba odločilno vpliva na svojo hčerinsko družbo, če ima, kakor v tej zadevi družba Amertranseuro, v lasti 100 % njihovega kapitala, in sicer na podlagi neposredne ali posredne udeležbe, torej z udeležbo v drugih družbah.

- 149 Glede zahteve v zvezi z dokazovanjem dejanskega odločilnega vpliva matične družbe na hčerinske družbe tožeče stranke menijo, da je mogoče odgovornost za kršitve matični družbi pripisati le, če je poleg stoddstotne udeležbe vedela za sankcionirano prakso ali je opustila svojo dolžnost skrbnega ravnanja.
- 150 Komisija se v točki 386 obrazložitve Odločbe opira na sodno prakso, v skladu s katero je v posebnem primeru, kadar ima matična družba v lasti 100 % kapitala svoje hčerinske družbe kršiteljice, kot v obravnavanem primeru, podana izpodbojna domneva, da navedena matična družba dejansko odločilno vpliva na poslovno politiko hčerinske družbe (glej v tem smislu sodbi Sodišča z dne 25. oktobra 1983 v zadevi AEG-Telefunken proti Komisiji, 107/82, Recueil, str. 3151, točka 50, in z dne 16. novembra 2000 v zadevi Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji, C-286/98 P, Recueil, str. I-9925, točka 29, ter sodbi Splošnega sodišča z dne 20. aprila 1999 v združenih zadevah Limburgse Vinyl Maatschappij in drugi proti Komisiji, od T-305/94 do T-307/94, od T-313/94 do T-316/94, T-318/94, T-325/94, T-328/94, T-329/94 in T-335/94, Recueil, str. II-931, točki 961 in 984, in z dne 12. decembra 2007 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji, T-112/05, ZOdl., str. II-5049, točka 62).
- 151 Sodišče je to sodno prakso potrdilo v sodbi z dne 10. septembra 2009 v zadevi Akzo Nobel in drugi proti Komisiji (C-97/08 P, ZOdl., str. I-8237). Navedlo je zlasti, da tudi če se je v točkah 28 in 29 zgoraj v točki 150 navedene sodbe Stora Kopparbergs Bergslags proti Komisiji poleg na stoddstotno lastništvo kapitala hčerinske družbe sklicevalo tudi na druge okoliščine, kot sta neprerekanje vpliva, ki ga izvaja matična družba na poslovno politiko hčerinske družbe, in skupno zastopanje obeh družb v upravnem postopku, je te okoliščine poudarilo zgolj zato, da bi predstavilo vse elemente, s katerimi je Splošno sodišče utemeljilo svoje razlogovanje, in ne zato, da bi uporabo zgoraj navedene domneve podredilo predložitvi dodatnih indicev v zvezi z dejanskim vplivanjem matične družbe (točka 62 sodbe).

152 V obravnavanem primeru tožeče strank niso uspele ovreči domneve glede izvajanja odločilnega vpliva, saj njihove trditve temeljijo na političnih stališčih in enostavnih navedbah, kot je domnevno samostojno upravljanje družbe Team Relocations. Vsekakor pa je iz točk 490 in 491 obrazložitve Odločbe razvidno, da se Komisija – da bi odgovornost za udeležbo družbe Team Relocations pri kartelu pripisala družbi Amertranseuro – ni oprla izključno na neizpodbijani stoddstotni delež družbe Amertranseuro v kapitalu družbe Team Relocations, ampak tudi na druga dejstva, s katerimi je želela dokazati, da družba Amertranseuro izvaja odločilen vpliv na poslovno politiko družbe Team Relocations.

153 Tako so od leta 1994 do septembra 2001 potekali mesečni sestanki med vodstvom družbe Team Relocations in predstavniki družbe Trans Euro, zadolženimi za operativno in finančno upravljanje belgijske hčerinske družbe, ter takratnim lastnikom skupine Trans Euro, ki je bil zadolžen za upravljanje skupine s splošno odgovornostjo za belgijsko hčerinsko družbo. Od 6. septembra 2001 do septembra 2003 so prav tako potekali neformalni sestanki med družbo Team Relocations in predstavnikom družbe Amertranseuro, zadolženim za upravljanje skupine s splošno odgovornostjo za belgijsko hčerinsko družbo. Komisija je poleg tega ugotovila, da je morala družba Team Relocations od 1. januarja 1994 do 7. septembra 2000 družbi Team Relocations Ltd in od 8. septembra 2000 družbi Amertranseuro – torej v obdobju, ko je bila udeležena pri kršitvah – predložiti več poročil, zlasti letne računovodske izkaze poslovanja.

154 V teh okoliščinah je Komisija družbi Amertranseuro upravičeno pripisala odgovornost za kršitve družbe Team Relocations, saj tožeče stranke sestavljajo gospodarski subjekt in torej podjetje v smislu konkurenčnega prava Skupnosti. Zato je promet družbe Amertranseuro mogoče upoštevati pri določitvi zgornje meje 10%, določene v členu 23(2), drugi pododstavek, Uredbe št. 1/2003. Torej je treba očitke glede upoštevavanja prometa zavriniti.

Domnevno „asimetričen“ pristop Komisije

- 155 Skupina Amertranseuro Komisiji očita, da je sprejela „asimetričen“ pristop s tem, da je družbo Amertranseuro štela za odgovorno od dneva, ko je prevzela skupino Trans Euro, in sicer od 8. septembra 2000, medtem ko za obdobje pred 8. septembrom 2000 prejšnjega lastnika skupine Trans Euro, torej M. E., ni štela za odgovornega.
- 156 Ker skupina Amertranseuro trdi, da bi morala Komisija tudi M. E. šteti za odgovornega za kršitve do 7. septembra 2000, je treba poudariti, da tudi če bi Komisija to lahko storila, se na to, da tega ni storila, tožeče stranke ne morejo sklicevati, da bi dokazale nezakonnost Odločbe. Iz sodne prakse namreč izhaja, da ima Komisija diskrecijsko pravico, da razširi odgovornost za kršitev poleg družbe, ki je direktno vpletena v protikokurenčno ravnanje, tudi na matično družbo (glej v tem smislu sodbo Splošnega sodišča z dne 14. decembra 2006 v združenih zadevah Raiffeisen Zentralbank Österreich in drugi proti Komisiji, od T-259/02 do T-264/02 in T-271/02, ZOdl., str. II-5169, točki 331 in 332). Ta diskrecijska pravica pomeni tudi, da se lahko Komisija odloči, da odločbo naslovi le na trenutno matično družbo zadevnega podjetja, ne pa tudi na prejšnje lastnike skupine.
- 157 Sicer pa Komisija tudi ni razširila odgovornosti za zadevno kršitev na družbo Zenic International Holdings Ltd, trenutno krovno družbo tožečih strank. Zato Odločbe ni mogoče šteti za „asimetrično“.
- 158 Zato je treba ta očitek zavrniti.

Trditve glede drugega tožbenega predloga skupine Amertranseuro

- 159 Zdi se, da skupina Amertranseuro v svojih predlogih in v okviru prvega tožbenega razloga trdi, da čeprav je družba Amertranseuro odgovorna le za znesek 1,3 milijona EUR, kar odraža njeno odgovornost za omejeno obdobje, torej obdobje od 8. septembra 2000, je dejansko odgovorna za celotni znesek globe, saj je lastnik in delničar družb Trans Euro in Team Relocations Ltd.
- 160 Ta trditev ne more ovreči zakonitosti Odločbe, saj opisuje le nekaj posledic za družbo Amertranseuro, ki izhajajo iz te odločbe. Zato je treba ta tožbeni predlog zavrni.

Zatrjevana nesorazmernost naložene globe

- 161 Glede drugega dela tožbenega razloga družbe Team Relocations zadostuje napotitev na ugotovitve iz točke 94 zgoraj, v skladu s katerimi je 17-odstotna stopnja sorazmerna z dejansko odgovornostjo družbe Team Relocations za kršitev. To, da je znesek globe, naložene družbi Team Relocations, presegel 10 % njenega prometa, ni pomembno, saj je ta znesek še zmeraj precej pod pragom 10 % prometa skupine Amertranseuro.
- 162 Iz zgoraj navedenega izhaja, da je treba sedmi tožbeni razlog družbe Team Relocations in prvi tožbeni razlog skupine Amertranseuro zavrni.

8. *Osmi tožbeni razlog družbe Team Relocations in drugi tožbeni razlog skupine Amertranseuro: nezmožnost plačila tožečih strank in zloraba pooblastil*

Trditve strank

- 163 Družba Team Relocations trdi, da je iz njenih osnutkov računovodskih izkazov za poslovno leto, ki je bilo zaključeno 30. septembra 2007, razvidno, da je znesek njenega lastniškega kapitala – brez kakršnekoli globe, ki naj bi jo dolgovala Komisiji – negativen, da je v tem poslovnem letu utrpela izgubo 363.432 EUR in da je imela negativen denarni tok. Premoženje družbe je bilo v celoti zastavljeno. Družba Team Relocations naj ne bi mogla zagotoviti dodatnih finančnih sredstev in zato naj ne bi mogla plačati globe, ki ji jo je naložila Komisija.
- 164 V skladu s trditvami družbe Team Relocations je Komisija vedela za njeno šibko finančno stanje, zato je s tem, da ji je naložila globo v znesku, ki ga očitno ne more plačati in ki bi privedel do njenega umika s trga, zlorabila pooblastila. Poleg tega naj bi Komisija kršila načelo enakega obravnavanja. Družba Team Relocations v zvezi s tem Splošnemu sodišču predlaga, naj zmanjša globo na znesek, ki odraža ista načela, kot jih je Komisija uporabila glede družbe Interdean, in naj na podlagi členov 58 in 65 Poslovnika Komisiji naloži razkritje dejavnikov, ki jih je ta upoštevala pri odobritvi zmanjšanja globe družbi Interdean za 70 %.
- 165 Skupina Amertranseuro trdi, da je globa, naložena družbi Team Relocations – ki naj bi znašala skoraj dve tretjini njenega letnega prometa iz leta 2006 in se celo približevala absolutni zgornji meji 10 %, določeni z Uredbo št. 1/2003 – popolnoma nesorazmerna. Na podlagi konsolidiranih računovodskih izkazov z dne 30. septembra 2006 je bil skupni dolg skupine 35 milijonov britanskih funtov (GBP). Družba Amertranseuro

poleg tega navaja, da je utrpela izgubo iz rednega poslovanja po obdavčitvi, da so njena neto opredmetena sredstva negativna in da je bila vsa njena aktiva zastavljena. Zato naj skupina ne bi bila zmožna plačati globe 3,49 milijona EUR ali pridobiti bančne garancije za poznejše plačilo.

166 Skupina Amertranseuro je v repliki dodala, da bi morala Komisija, kar zadeva potrebo po vložitvi zahteve za uporabo točke 35 smernic iz leta 2006, uporabiti pristop, sprejet v smernicah iz leta 1998, in po uradni dolžnosti nezmožnost plačila upoštevati kot razlog za zmanjšanje globe, kot je to delala v preteklosti. Poleg tega vztraja, da se je finančni položaj skupine v poslovnem letu, ki je bilo zaključeno 30. septembra 2007, še poslabšal.

167 Komisija te trditve zavrača.

Presoja Splošnega sodišča

168 Tožeče stranke z zadnjim tožbenim razlogom trdijo, da je Komisija s tem, da jim je naložila globo, ki presega njihovo plačilno sposobnost, zlorabila svoja pooblastila ter kršila točko 35 smernic iz leta 2006 in načelo enakega obravnavanja.

169 Glede zatrjevane zlorabe pooblastil je treba opozoriti, da je v skladu z ustaljeno sodno prakso mogoče govoriti o aktu, pri katerem so bila zlorabljena pooblastila, le takrat, kadar je na podlagi objektivnih, upoštevanih in skladnih dejstev mogoče sklepati, da je bil njegov izključni ali vsaj odločilni namen doseči drugačne cilje, kot so tisti, ki jih

navaja, ali izogniti se postopku, ki je posebej predviden s Pogodbo za obravnavanje okoliščin predmetne zadeve (glej sodbo Sodišča z dne 13. novembra 1990 v zadevi Fedesa in drugi, C-331/88, Recueil, str. I-4023, točka 24 in navedena sodna praksa).

- 170 Tožeče stranke pa v obravnavani zadevi ne trdijo, da jim je Komisija naložila globo z namenom doseči drugačne cilje, kot so tisti, ki jih navaja – in sicer izvajanje konkurenčnega prava Skupnosti – ali izogniti se postopku, ki je posebej predviden s Pogodbo. Zato Odločba ne pomeni zlorabe pooblastil.
- 171 Glede zmanjšanje globe na podlagi točke 35 smernic iz leta 2006 je treba poudariti, da morajo biti za tako zmanjšanje hkrati izpolnjeni trije pogoji, in sicer:
- vložitev zahteve v upravnem postopku;
 - obstoj posebnih socialnih in ekonomskih okoliščin;
 - nezmožnost plačila podjetja, glede katere mora to podjetje predložiti objektivne dokaze, da bi naložitev globe nepopravljivo ogrozila njegovo gospodarsko sposobnost preživetja in povzročila, da bi njegova sredstva izgubila vso vrednost.
- 172 Ugotoviti pa je treba, da vsaj dva od treh kumulativnih pogojev nista izpolnjena. Prvič, v nasprotju z drugimi zadevnimi podjetji tožeče stranke v upravnem postopku namreč niso vložile nobene zahteve za zmanjšanje globe zaradi njihove nezmožnosti plačila, čeprav smernice iz leta 2006 določajo, da je treba predložiti tako zahtevo. V okviru tega trditev, da bi v skladu s smernicami iz leta 1998 Komisija lahko po

uradni dolžnosti upoštevala nesposobnost plačila kot razlog za zmanjšanje globe, ni upoštevana, ker z njo ni mogoče utemeljiti zatrjevanje kršitve smernic iz leta 2006. Če se s to trditvijo zatrjuje, da bi morala Komisija ne glede na točko 35 smernic iz leta 2006 po uradni dolžnosti preučiti zmožnost plačila zadevnih podjetij, je treba poudariti, da taka obveznost ne izhaja iz sodne prakse.

- 173 Družba Team Relocations je z dopisom, vloženim v sodnem tajništvu 6. avgusta 2010, predlagala ponovno odprtje ustnega postopka, ker naj bi Komisija spremenila svojo prakso, da je treba v upravnem postopku vložiti zahtevo na podlagi točke 35 smernic iz leta 2006. Ta predlog je bil zavrnjen z odločbo z dne 23. septembra 2010, ker so bile v nasprotju s trditvami te tožeče stranke v zadevah, ki jih ta navaja, zahteve vložene v upravnem postopku. Čeprav iz časopisnega članka izhaja, da Komisija „namerava uradno spremeniti smernice“, da se bodo lahko upoštevali dogodki po sprejetju odločbe, je treba ugotoviti, da ta sprememba še ni bila sprejeta. Sprememba razlage smernic iz leta 2006 pa vsekakor ne more vplivati na zakonitost odločbe, sprejete pred to spremembo.
- 174 Drugič, tožeče stranke niso izpodbijale ugotovitve Komisije v točki 651 obrazložitve Odločbe, da v obravnavanem primeru ni „posebnih socialnih in ekonomskih okoliščin“ v smislu točke 35 smernic iz leta 2006.
- 175 V teh okoliščinah in ne da bi bilo treba preučiti, ali je tretji pogoj, torej zatrjevana nezmožnost plačila tožečih strank, v obravnavani zadevi izpolnjen, je Komisija pravilno menila, da pogoji za uporabo točke 35 smernic iz leta 2006 niso bili izpolnjeni.

- 176 Glede očitka kršitve načela enakega obravnavanja zadošča ugotoviti, da v nasprotju z družbo Interdean tožeče stranke niso sprožile vprašanja glede njihove plačilne sposobnosti v fazi upravnega postopka in niso vložile zahteve za zmanjšanje globe iz tega razloga. Zato njihov položaj ni primerljiv s položajem družbe Interdean. V teh okoliščinah je treba poudariti, da vložitev zahteve za zmanjšanje globe ni zgolj formalna zahteva, ampak zahteva, brez katere nikakor ni mogoče veljavno presoditi ekonomskega položaja, saj Komisija ne razpolaga z ustreznimi informacijami, kot so notranji podatki zadevnega podjetja, ki omogočajo presojo njegove ekonomske sposobnosti.
- 177 Zato je treba zadnji tožbeni razlog tožečih strank in predlog družbe Team Relocations, naj se Komisiji naloži razkritje dejavnikov, ki jih je upoštevala pri odobritvi zmanjšanja globe družbi Interdean za 70 %, zavriniti.
- 178 Ker so bili vsi tožbeni razlogi tožečih strank zavrjnjeni, je treba tožbi v celoti zavriniti.

Stroški

- 179 V skladu s členom 87(2) Poslovnika se neuspeli stranki naloži plačilo stroškov, če so bili ti priglašeni. Ker tožeče stranke niso uspele, se jim v skladu s predlogi Komisije naloži plačilo stroškov.

Iz teh razlogov je

SPLOŠNO SODIŠČE (osmi senat)

razsodilo:

- 1. Tožbi se zavrmeta.**
- 2. Družbam Team Relocations NV, Amertranseuro International Holdings Ltd, Trans Euro Ltd in Team Relocations Ltd se naloži plačilo stroškov.**

Papasavvas

Wahl

Dittrich

Razglašeno na javni obravnavi v Luxembourg, 16. junija 2011.

Podpisi

Kazalo

Dejansko stanje	II - 3579
1. Predmet spora	II - 3579
2. Tožeče stranke	II - 3580
3. Upravni postopek	II - 3580
4. Odločba	II - 3581
Postopek in predlogi strank	II - 3585
Pravo	II - 3587
1. Prvi tožbeni razlog: družba Team Relocations ni bila udeležena pri enotni in trajajoči kršitvi, opisani v Odločbi	II - 3588
Trditve strank	II - 3588
Presoja Splošnega sodišča	II - 3589
Pojem enotne in trajajoče kršitve	II - 3590
Opredelitev zadevne kršitve	II - 3591
– Obstoje globalnega načrta, ki uresničuje skupni cilj	II - 3591
– Namerno prispevanje družbe Team Relocations h globalnemu načrtu	II - 3594
– Seznanjenost družbe Team Relocations s kršitvami	II - 3595
2. Drugi tožbeni razlog: izračun vrednosti prodaje družbe Team Relocations	II - 3596

	Trditve strank	II - 3596
	Presoja Splošnega sodišča	II - 3597
	Upoštevana vrednost prodaje	II - 3597
	Selitve, ki jih plačajo posamezniki	II - 3600
3.	Tretji tožbeni razlog: uporaba stopnje 17% od vrednosti prodaje družbe Team Relocations za določitev osnovnega zneska globe	II - 3602
	Trditve strank	II - 3602
	Presoja Splošnega sodišča	II - 3604
	Obveznost določitve osnovnega zneska globe na podlagi individualne vloge družbe Team Relocations	II - 3604
	Zatrjevana kršitev načela sorazmernosti	II - 3609
	Zatrjevana neobrazložitev	II - 3609
4.	Četrti tožbeni razlog: neobstoj podlage za množenje zneska, določenega glede na vrednost prodaje, s številom let udeležbe pri kršitvi	II - 3612
	Trditve strank	II - 3612
	Presoja Splošnega sodišča	II - 3613
5.	Peti tožbeni razlog: neobstoj podlage za naložitev dodatnega zneska	II - 3614
	Trditve strank	II - 3615
	Presoja Splošnega sodišča	II - 3615
6.	Šesti tožbeni razlog: obstoj olajševalnih okoliščin	II - 3617
	Trditve strank	II - 3617
	Presoja Splošnega sodišča	II - 3618
		II - 3637

Udeležba pri oblikovanju protikonkurenčnih dogovorov	II - 3618
Zatrjevana omejenost udeležbe družbe Team Relocations pri kršitvah	II - 3619
Zatrjevana dovolitev ravnanj	II - 3621
7. Sedmi tožbeni razlog družbe Team Relocations in prvi tožbeni razlog skupine Amertranseuro: neodgovornost družbe Amertranseuro za kršitve družbe Team Relocations ..	II - 3622
Trditve strank	II - 3622
Presoja Splošnega sodišča	II - 3624
Pripisovanje odgovornosti članom skupine Amertranseuro za kršitve družbe Team Relocations	II - 3625
Domnevno „asimetričen“ pristop Komisije	II - 3628
Trditve glede drugega tožbenega predloga skupine Amertranseuro	II - 3629
Zatrjevana nesorazmernost naložene globe	II - 3629
8. Osmi tožbeni razlog družbe Team Relocations in drugi tožbeni razlog skupine Amertranseuro: nezmožnost plačila tožečih strank in zloraba pooblastil	II - 3630
Trditve strank	II - 3630
Presoja Splošnega sodišča	II - 3631
Stroški	II - 3634